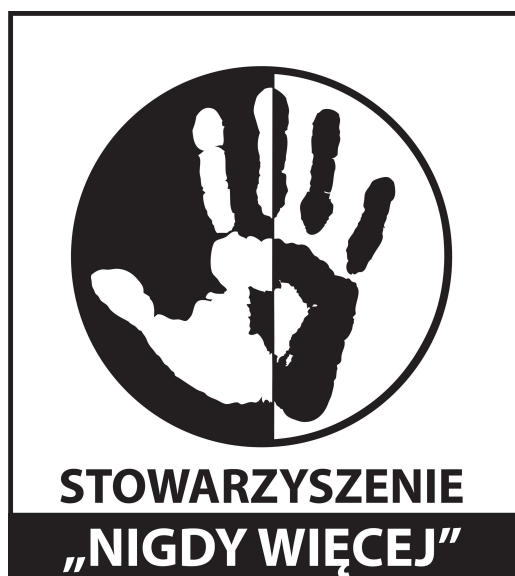

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”

Wirus nienawiści: „Brunatna Księga” czasu epidemii

www.nigdywiecej.org

Warszawa, maj 2020

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”

Wirus nienawiści: „Brunatna Księga” czasu epidemii

STYCZEŃ 2020

WARSZAWA. 11 stycznia w rozmowie wyemitowanej w **Polskim Radiu 24** dr **Jerzy Targalski**, współpracownik redakcji „**Gazety Polskiej**” i wykładowca Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, wygłosił kuriozalne stwierdzenie, zabarwione rasizmem, na temat epidemii koronawirusa. Na antenie radia publicznego powiedział: „Zobaczymy, na ile ta epidemia przedostanie się poza granice Chin, dlatego że jak dotychczas to okazuje się, że przede wszystkim Chińczycy są bardziej podatni niż przedstawiciele rasy białej. [...] Myślę, że się nie rozprzestrzeni”. Z kolei 28 marca w wywiadzie dla portalu **Frona.pl** Targalski na pytanie: „Czy wywołanie tej epidemii mogło być wynikiem walk frakcyjnych w Chinach?” odpowiedział następująco: „Każdy, kto zna komunizm, wie, że nie ma takiej zbrodni, której komunista by nie popełnił, żeby zdobyć lub utrzymać władzę”. Targalski to twórca stałych programów w **TV Republika**, a także współautor książki pt. **Resortowe dzieci** (2013), która przedstawiała wizję III RP jako spisku komunistycznych elit wraz z pseudoopozycją o komunistycznych i przeważnie żydowskich korzeniach. Publikacja była krytykowana przez środowisko opozycji demokratycznej za stosowanie manipulacji i fałszywych oskarżeń, także podszytych antysemityzmem.

WARSZAWA. 30 stycznia na antenie Radia RMF FM Główny Inspektor Sanitarny **Jarosław Pinkas** w rozmowie na temat koronawirusa oświadczył, że „w Polsce nie ma tego wirusa. W związku z tym zagrożenie jest zbliżone do zera”, a następnie powiązał ten problem wyłącznie z pochodzeniem narodowym. Na pytanie dziennikarza Marcina Zaborskiego: „Czyli jeśli mam 38 stopni gorączki, kaszel i duszności, a nie byłem w Chinach, to nie powinienem podnosić alarmu?” odpowiedział bowiem następująco: „Nie powinien pan podnosić alarmu. Proszę przeanalizować, gdzie pan był i czy rzeczywiście w pana otoczeniu nie było osoby z Chin. [...] Czy nie rozmawiał pan z Chinką czy z obywatelem Chin, który jeszcze przed dwoma tygodniami był w Chinach. Jeżeli nie ma pan tego w swojej świadomości, to jest pan absolutnie bezpieczny”. Na podstawie słów Pinkasa można więc było nabrać przekonania, że koronawirusa przenoszą tylko Chińczycy, a nie na przykład polscy turyści wracający z zagranicy albo obywatele innych krajów. Tego rodzaju przedstawianie problemu przez Głównego Inspektora Sanitarnego zapewne mogło przyczynić się do zwiększenia zagrożenia tą chorobą w Polsce.

LUTY 2020

POLSKA. W lutym i kolejnych miesiącach w mediach społecznościowych w Polsce pojawiło się wiele homofobicznych komentarzy i teorii spiskowych w kontekście epidemii koronawirusa. Oto niektóre przykłady wpisów zamieszczonych na **Twitterze**:

- „Ch... wam w dupy pedały to przez was ten wirus”,
- „Pedały i ich pedalstwo – w konsekwencji choroba AIDS. Jedzenie szczurów, kotów, psów, nietoperzy itp. - w konsekwencji KORONA WIRUS. [...] Czyli histologia patologii”,
- „Pedały to choroby kto wie czy koronawirus to też nie jest wasz wynalazek!!!”,
- „Autentyczny POj...b i skurw...syn. Może jego dopadnie koronawirus. Lesby i pedały pomogą” (o prezydencie Poznania Jacku Jaśkowiaku),
- „Dziś czytałem że najbardziej narażeni na koronawirusa są pedały i lesby”,

- „380 osób zaraziło się koronawirusem w Belgii podczas masowego seksu grupowego [to przykład fake newsa, nic takiego nie miało miejsca – dop. red.]. W związku z tym domagamy się penalizacji homoseksualizmu oraz aresztowania wszystkich perwersów seksualnych z LGBT w Polsce! Dewianci stanowią ogromne zagrożenie epidemiologiczne!” (wpis na profilu skrajnie prawicowego ugrupowania **Narodowy Lublin**),
- „Dewianci dostali pietra, bo mają nieczyste sumienia. Oni intuicyjnie wyczuwają, że koronawirus może ich ukarać”,
- „Ty Rabiej, a kto im każe się zgadzać, tacy dewianci jak ty? To przez was jest koronawirus, prawda?” (o wiceprezydencie Warszawy Pawle Rabieju),
- „Gender jest groźniejsze niż koronawirus. Wirus łagodnie atakuje dzieci. Gender nie ma dla nich litości i atakuje je z całą swoją zboczoną bezwzględnością. Epatuje zewsząd: z kina, z gazet, z telewizji, z internetu. Dziecko nie musi go dotknąć: nawet kontakt wzrokowy zaraża”,
- „Są różne zagrożenia, np. cywilizacyjne: wojna w Syrii oraz na Ukrainie, ideologia gender czy zagrożenie głupotą opozycji. Na tym tle koronawirus jest tylko jednym z zagrożeń...” (wpis na koncie użytkownicy „**Marlena-Malina #Duda2020**”; zamieściła ona następujący opis jako autoprezentację: „Jestem przeciw tęczowej zarazie!, Strefa wolna od LGBT i innych dewiacji”).

WARSZAWA. 15 lutego kierowca firmy przewozowej **Uber** wypytywał dwie klientki, od których otrzymał zlecenie, o ich narodowość. Były to pochodzące z Wietnamu studentki uczelni Collegium Civitas. Jedna z nich relacjonowała: „Kierowca oświadczył, że jeśli pochodzimy z Chin, to nie pozwoli nam wsiąść do samochodu”.

WARSZAWA. 26 lutego poseł **Konfederacji Janusz Korwin-Mikke** zamieścił na swoim profilu na **Twitterze** następujący wpis na temat epidemii koronawirusa: „Wirus zabijający 10% zarażonych to nie «broń biologiczna», lecz środek na polepszenie puli genetycznej narodu i ludzkości (bo umierają najsłabsi i najmniej przezorni)!”. Był to jego komentarz do słów dyrektorki Szpitala Bielańskiego w Warszawie, która w wypowiedzi dla „Rzeczpospolitej” skrytykowała stan przygotowań polskiej służby zdrowia na czas epidemii i wskazywała na powagę sytuacji. Korwin-Mikke powtórzył swoją teorię o pozytywnych skutkach koronawirusa także w innych wypowiedziach medialnych, między innymi dla „Faktu” (26 lutego 2020): „Selekcja naturalna jest motorem rozwoju ludzkości, co wie każdy, kto studiował Darwina. Dzięki temu, że umierają najsłabsi, polepsza się jakość danego narodu, czy społeczeństwa”.

27 lutego w programie **Punkt widzenia** emitowanym w stacji **Polsat News** poseł Korwin-Mikke wygłosił podobne twierdzenia, łącząc je z antysemitką teorią spiskową: „Żydzi są teraz potęgą, bo mieli pogromy. W wyniku pogromu przeżywali najsilniejsi, najzdolniejsi Żydzi [...]. I nawet są takie teorie, że rabini specjalnie prowokują pogromy właśnie po to, żeby Żydzi przeżywali te pogromy i wtedy jest selekcja naturalna wśród Żydów”. Korwin-Mikke wypowiedział się na temat panującej w wielu krajach epidemii koronawirusa, oświadczając po raz kolejny, że choroba ta „spowoduje polepszenie puli genetycznej”.

WARSZAWA. 28 lutego w salonie sukien ślubnych w alei Jana Pawła II dwie sprzedawczynie dopuściły się aktu dyskryminacji wobec dwóch klientek pochodzących z Indonezji. Odmówiły im obsługi tylko z powodu pochodzenia etnicznego obu kobiet: pracownice (zupełnie bezpodstawnie) uznały, że Azjatki mogą zarazić je koronawirusem. Na miejsce zdarzenia wezwano właściciela salonu, który potwierdził, że sprzedawczynie nie obsłużą klientek z Indonezji. Miał też domagać się, by obie klientki opuściły jego sklep.

MARZEC 2020

WÓLKA KOSOWSKA. W marcu w internecie pojawiły się ksenofobiczne komentarze oskarżające mieszkańców podwarszawskiej Wólki Kosowskiej o rzekome przyczynienie się do epidemii koronawirusa i podżegające do przemocy wobec nich (w miejscowości tej znajduje się znane centrum handlowe, w którym pracują sprzedawcy z wielu krajów, głównie z Wietnamu. W rzeczywistości to właśnie wielokulturowa społeczność Wólki Kosowskiej jako pierwsza w Polsce zorganizowała system specjalnych procedur sanitarnych i ostrzegania przed koronawirusem na wiele tygodni przed pojawieniem się epidemii w kraju). Na polskim **Twitterze** ktoś napisał: „Wólka Kosowska powinna zostać zbombardowana i zaorana, tyle szkody zrobiła, myślę, że jest ochraniana przez dawnych WSI – na razie ma się dobrze, kary za niskie”. Z kolei inny internauta zwrócił się do europosła **Dominika Tarczyńskiego z Prawa i Sprawiedliwości** z następującym apelem: „Panie Pośle, jako Pana Wyborca chciałem zapytać, czy miejsce Wólka Kosowska zostało zaorane lub otoczone kordonem sanitarnym? Od takich miejsc zaczęła się zaraza w Europie”. Sam Tarczyński wiele razy w ostatnich latach wygłaszał komentarze o charakterze ksenofobicznym wymierzone przeciwko migrantom. Na przykład 16 kwietnia na Twitterze wypominał spikerce Izby Reprezentantów USA Nancy Pelosi, że dwa miesiące wcześniej zachęcała do wizyty w nowojorskim Chinatown. Z kolei 11 marca skrytykował Alexandrę Cortasio-Cortez, członkinię Izby Reprezentantów z Nowego Jorku, za to, że okazała wsparcie dla restauracji chińskich i azjatyckich.

WROCŁAW. 1 marca podczas mszy w kościele pw. św. Michała Archanioła znajdującym się na ulicy Bolesława Prusa ksiądz salezjanin **Leonard Wilczyński** stwierdził w kazaniu, że epidemia koronawirusa „to kara boska za życie w grzechu: za homoseksualizm”. Miał również dodać, że Chińczycy „są brudni, jedzą nietoperze i martwe płody”. Nie podano do wiadomości publicznej, czy w związku z tymi wypowiedziami księdza spotkały jakiegokolwiek konsekwencje ze strony władz kościelnych.

WARSZAWA. 5 marca **Adam Gmurczyk**, wieloletni lider skrajnie nacjonalistycznego ugrupowania **Narodowe Odrodzenie Polski** i redaktor antysemitckiego pisma „**Szczerbiec**”, zamieścił na swoim profilu na **Twitterze** grafikę o treści propagującej stosowanie salutu faszystowskiego. Zachęcała ona, by w dobie koronawirusa witać się z innymi gestem „salutu rzymskiego” (czyli ręki uniesionej w pozdrowieniu identycznym z nazistowskim). Gmurczyk i jego grupa od lat korzystają z każdej okazji do propagowania ideologii i symboliki bliskiej faszyzmowi, w tym przypadku wykorzystując jako pretekst także pandemię koronawirusa.

WARSZAWA. 6 marca wieczorem na ulicy Foksal grupa młodych kobiet i mężczyzn wykrzykiwała szyderczo „Koronawirus!” w stronę trzech studentek uczelni Collegium Civitas pochodzących z Wietnamu. Ksenofobiczne zachowanie było związane z przypisywaniem wszystkim osobom pochodzenia azjatyckiego związków z epidemią koronawirusa. Żadna z licznie zgromadzonych w okolicy osób nie zareagowała na agresywne okrzyki.

WARSZAWA. 6 marca ktoś z pasażerów pociągu relacji Kołobrzeg-Kraków wezwał służby sanitarne, gdyż uznał, że inny podróżny stanowi zagrożenie, głównym powodem były azjatyckie rysy twarzy współpasażera. Jak zapisał jadący tym samym pociągiem pisarz Irek Grin, „Jakaś pani zadzwoniła po policję i służby sanitarne, gdyż uznała, że pewien mężczyzna o azjatyckich rysach twarzy ma koronawirusa”. Pociąg został na kilka godzin zatrzymany na Dworcu Centralnym w Warszawie, a wszystkie wagony zablokowane, pasażerowie skontrolowani przez policję i Służbę Ochrony Kolei z psami. Jak się okazało, alarm był bezpodstawny i wynikający z obaw na temat koronawirusa łączonego z osobami o wyglądzie przypominającym Azjatów. Rzeczniczka prasowa Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego Joanna Narożniak

poinformowała, że podróżny, ze względu na którego zatrzymano pociąg, „nie spełnia kryteriów klinicznych i epidemiologicznych, które kwalifikowałyby go do jednej z grup ryzyka”. Dodała, że postępowanie epidemiologiczne wobec mężczyzny zakończono.

WROCLAW. 8 marca na ulicy Świdnickiej grupa napastników pobiła do nieprzytomności pochodzącego z Chin mieszkańca miasta – obywatela Polski. Mężczyźni napluli mu w twarz i powalili ciosami na ziemię. „Na całe szczęście do leżącego na ziemi męża szybko podbiegł przypadkowy przechodzień i zaczął mu udzielać pomocy, angażując w to kolejne znajdujące się w pobliżu osoby. Mąż był uderzany prosto w twarz i mocno krwawił, dobrze, że znaleźli się ludzie, którzy od razu mu pomogli” – relacjonowała żona poszkodowanego. Mężczyzna trafił do szpitala. We Wrocławiu mieszka od 25 lat, jest znanym kucharzem. W przeszłości otrzymał od prezydenta miasta nagrodę za promowanie Wrocławia jako miejsca przyjaznego obcokrajowcom... W internecie pod artykułami opisującymi napaść pojawiło się wiele ksenofobicznych komentarzy, między innymi: „Chińczykowi się to należało, bo przecież przywieźli ten koronawirus. Po co tutaj przyjechał?”. Jego żona poinformowała również o innych podobnie motywowanych incydentach, z jakimi spotykał się mężczyzna: „Koronawirus jakby pogłębił nienawiść, agresję. Nawet teraz jak mąż wychodzi z psem i ludzie go widzą, to przechodzą na drugą stronę ulicy”.

LEŻAJSK. 9 marca **Centrum Bankietowo-Hotelowe „Perła”** zamieściło na swoim profilu na **Facebooku** następujący komunikat: „W związku z zagrożeniem, jakie niesie koronawirus, hotel «Perła» odwołał wszystkie pojedyncze oraz grupowe rezerwacje grup Chasydów [sic!]”. Jeden z internautów zwrócił pracownikom firmy uwagę, że taki wpis „jest bardzo niezręczny i trąci antysemityzmem. Sugeruje, że to chasydzi, a nie wszyscy goście, mogą być nosicielami wirusa”. W odpowiedzi przedstawiciel hotelu zbagatelizował jego zastrzeżenia i nie usunął komunikatu z Facebooka.

WARSZAWA. 10 marca na antenie stacji Polsat News redaktorka prowadząca Daria Kwiecień w rozmowie z przedstawicielką Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” Anną Tatar poinformowała o ksenofobicznym zdarzeniu, do którego doszło w jednym z międzynarodowych przedszkoli. Rodzice dzieci polskich zażądali od dyrekcji tej placówki, aby w związku z epidemią koronawirusa „nauczyciele, którzy mają rysy azjatyckie albo pochodzą z Azji” (i tylko oni) wstrzymali prowadzenie swoich zajęć.

WROCLAW. 12 marca na antenie **Niezależnej Telewizji** (w skrócie NTV, to telewizja internetowa) **Ewa Paweła** (sama przedstawia się jako „sygnalistka kontroli umysłu”, współzałożycielka stowarzyszenia **STOP Zorganizowanym Elektronicznym Torturom**) wygłosiła teorie spiskowe dotyczące przyczyn epidemii koronawirusa. Jak przekonywała, „według bardzo poważnych doniesień naukowych [...] nie ma takiej możliwości, żeby to był naturalny wirus”. Oświadczyła, że rozpoznano „ślady programowania tego patogenu” i że wirus „został wyprodukowany w laboratorium, prawdopodobnie wojskowym, o bardzo wysokim poziomie zabezpieczeń” i że było to „laboratorium broni biologicznej”. W dalszej części wywodów Paweła z uznaniem odwoływała się do „autorytetu” (jak go określiła) rosyjskiego biologa **Igora Nikulina**, który „w swoim wywiadzie dla Russia Today po arabsku stwierdził, że koronawirus jest bronią biologiczną stworzoną po to, żeby zredukować ludność naszej planety o 90 procent. Twierdzi, że ogniska tego zakażenia wskazują na odpowiedzialność Stanów Zjednoczonych”. Paweła dodała, że również „może to być Izrael”. Kontynuując ten wątek, powiedziała, że „możliwe jest stworzenie etnowirusa, który będzie preferencyjnie zarażał członków jakiegoś narodu z korzeniami arabskimi albo żydowskimi”. Według Paweli, „od 1998 roku Izraelczycy próbowali opracować taką broń biologiczną, która byłaby celowana i dotknęła tylko Palestyńczyków”, zaś w tym samym czasie w USA rzekomo tworzono projekt, w ramach którego „zostaną opracowane takie patogeny, które

dotkną jednych ras, oszczędzając innych [sic!]. I może te prace już są tak zaawansowane, że rząd Stanów Zjednoczonych dojrzał do tego, by to gdzieś przetestować i wypróbować”. Nagranie z wystąpieniem Paweli, zamieszczone na **YouTube**, miało na początku maja ponad półtora miliona wyświetleń.

SKAWINA. 14 marca w serwisie **Salon24** (i na kilku innych portalach) swoimi opiniami na temat pandemii koronawirusa podzieliła się **Teresa Garland**, znana jako szefowa **Tymczasowej Rady Stanu Narodu Polskiego – Społecznego Komitetu Konstytucyjnego** i kandydatka na prezydenta RP w wyborach w 2020 roku, w 2015 kandydatka do Sejmu z ramienia komitetu **Szczęść Boże Grzegorza Brauna**. Jej przemyślenia dotyczyły zarówno sytuacji świata, jak i Polski, wraz z radykalnymi rekomendacjami dla rządu: „Wg mojego rozeznania koronawirus to arcyciekawe posunięcie globalistów w nowoczesnej wojnie biologicznej, mającej na celu wg mnie wdrożenie Nowego Porządku Świata. [...] A jeśli tak by się stało to wiadomo że Rosja z Chinami wprowadzą w Europie Południowej komunizm... W międzyczasie w Polsce przy pomocy wojsk niemiecko-amerykańskich Żydoamerykanie zapewnią Polsce globalizm... [...] Być może zmienię zdanie co do działań rządu Morawieckiego po tym jak wyda on nakaz aresztowania dla antypaństwowców i dla długich ramion globalistów... czyli oczekuję nakazów aresztowania dla wszystkich rektorów uczelni polskich (którzy ponoć są w większości masonami...) oraz nakaz aresztowania dla wszystkich członków stowarzyszeń sędziowskich typu Iustitia czy Themis... Bo wygląda na to że dzięki stworzonemu w Polsce prawu nadzorowanemu poprzez szereg stowarzyszeń prawniczych czy sędziowskich kontrolowanych przez Rotszylda z Temple Bar z londyńskiego city, w Polsce łamie się Naturalne Prawa Polaków i wyzyskuje i uciska cały Naród Polski”.

GDAŃSK. 15 marca kierownictwo akademika jednej z gdańskich uczelni nieoczekiwanie zmusiło do przymusowej kwarantanny studenta pochodzenia japońskiego tylko dlatego, że w centrum miasta spotkał się on ze swoim ojcem, profesorem uniwersytetu w Tokio, przebywającym legalnie w Polsce. Decyzja kierownika nie miała uzasadnienia w procedurach obowiązujących studentów narodowości polskiej. W sprawie incydentu interweniowała ambasada Japonii. Jak napisał w liście do Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” ojciec studenta, „trudno zrozumieć taką decyzję inaczej niż przez uproszczone kojarzenie koronawirusa z Azjatami”.

KIEŁCZÓW. 15 marca na Facebooku na profilu Bzns.media (portal informacyjny z siedzibą w Kijowie) został opublikowany materiał video, w którym dwie migrantki z Ukrainy pracujące w Polsce relacjonowały, że zostały wyrzucone z hostelu robotniczego (nie podano miasta). Menedżer tej placówki, powołując się na nowe rozporządzenia w związku z epidemią koronawirusa, zażądał od kobiet, by natychmiast opuściły wynajmowany pokój. Do podobnych sytuacji dochodziło w wielu innych hostelach i hotelach w Polsce. Osoby niepolskiego pochodzenia, głównie Ukraińcy, byli zmuszani do natychmiastowego opuszczenia wynajmowanych kwater. O takim zdarzeniu poinformowała między innymi mieszkanka Kiełczowa (powiat wrocławski). Kobieta, która wynajmowała pokoje ukraińskiemu pracownikowi, relacjonowała: „Ostatnio jakiś hostel kazał Ukraińcom z dnia na dzień się wyprowadzić. Ja swoich nie wygonię, to byłoby nieludzkie. Takie czasy, że są zdani na siebie i na nas” (wypowiedź medialna z 24 marca).

WROCLAW. 17 marca były ksiądz katolicki **Jacek Międlar**, aktywista skrajnej prawicy, w nagraniu opublikowanym na portalu **wPrawo.pl** snuł teorie spiskowe na temat rzekomych planów depopulacji ludzkości w kontekście koronawirusa. Wielokrotnie używał terminu „ekoterroryzm” w stosunku do krajów, organizacji i działaczy dbających o klimat i twierdził, że popierają oni dążenia do „depopulacji, czyli doprowadzenia w jakiś sposób do zmniejszenia ludności na świecie”. Następnie zestawiał ich z **Adolfem Hitlerem**, obraźliwie wypowiedział się również o młodej szwedzkiej działaczce: „patologiczna emocjonalnie nastolatka, wagarowiczka Greta Thunberg”

(była to pogardliwa aluzja do tego, że 16-letnia Greta ma zespół Aspergera). W końcowej części swoich wywodów Międlar oznajmił, że ci, „którzy publicznie mówią o konieczności depopulacji ludzkości, [...] identyfikują się także z ideologiami takimi jak LGBT, jak marksizm kulturowy, jak demoralizacja społeczeństwa, jak łamanie kręgosłupów ludzkości, młodym ludziom jakimś chłłamem internetowym albo chłłamem z popkultury, hollywoodzkim dziadostwem na ekranach. Oraz oczywiście, do tego dodajmy wszelkiego rodzaju praxis aborcyjnej, praxis eugenicznej”. W trakcie nagrania Międlar miał na sobie antysemitkę bluzę – widniał na niej slogan „Nie przepraszam za Jedwabne”.

ŁUKÓW. 19 marca trzech nastolatków, uczniów jednej z miejscowych szkół podstawowych, zaatakowało pochodzącą z Wietnamu 59-letnią mieszkankę miasta. Krzyczeli do niej, że „jest z Chin”, „ma koronawirusa”, „K...wo won!” oraz „Spierd..., k...wo, Chinko jeb...na”, obrzucili ją też kamieniami i śmieciami, spluwali w jej stronę, a jeden z nich ją popchnął. Gdy kobieta próbowała odejść, podążali za nią. Młodzi napastnicy byli w wieku od 10 do 14 lat. Policja prowadziła postępowanie w sprawie znieważenia z powodu przynależności narodowej i naruszenia nietykalności cielesnej. Materiały w tej sprawie zostały przekazane do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Łukowie. Zaatakowana kobieta mieszka w Polsce od dwudziestu lat.

WARSZAWA. 21 marca na portalu **Twitter** pod materiałem video z udziałem ambasadora Izraela w Polsce Alexandra Ben Zvi pojawiło się wiele antysemitycznych wpisów. Ambasador przekazał informacje dla obywateli Izraela podróżujących po Polsce, związane z ich powrotem do kraju z powodu epidemii koronawirusa. W reakcji na jego wystąpienie (które było w języku hebrajskim) internauci opublikowali między innymi następujące komentarze (w języku polskim):

- „Jak wyjedziecie, to Polska pozbędzie się najgorszego wirusa”,
- „Oj tak, tak... wypier...ać!”
- „Szerokiej drogi, icki jeb...ne”,
- „I nie wracać!”
- „Szerokiej drogi w jedną stronę!”
- „Zabierzcie ze sobą 3/4 waszych ludzi w rządzie”
- „One way ticket...”,
- „See you never again”
- „Paszoł won!!!”
- „Nigdy już nie wracajcie. Amen”
- „A wypier...laj, kabalistyczny tłumoku, razem z nimi”
- „Wreszcie mądra decyzja, proszę nie wracać i zabierzcie wszystkich ziomków!”
- „I nie wracać mi tu nigdy”
- „Niech zabiorą również Żydów z polskim obywatelstwem”
- „Oby to był koniec waszego pasożytnictwa w Polsce”
- „Raus do domu”

Podobne wpisy pojawiły się też na wielu innych portalach i stronach. Na przykład na Facebooku w grupie **„Polska Prawa i Sprawiedliwa”** wystąpienie ambasadora było przez internautów komentowane następująco:

- „Won z Polski”
- „Pomóżmy im wyjechać, trzeba niektórym przypominać ich prawdziwe nazwiska zmienione przez ich rodziców i dziadków”
- „Świństwo do siebie”
- „I samo by się rozwiązało! Czasem i wirus niesie ze sobą wymierne korzyści”
- „Wypier...ać i nigdy więcej nie wracać!!!”

- „Jak to podły Żyd jadę w Polaków”,
- „Korona[wirus] na coś się dobrego przydał”,
- „Wynocha do swojego domu!”,
- „Niech w końcu wyjadą i ciągle nie plują na nasz kraj – bilet w jedną stronę”,
- „Czas najwyższy, może wirus nam pomoże się ich pozbyć”,
- „Oby jak najszybciej, won z Polski”,
- „Wrócą po odszkodowania”,
- „Mogę pomóc w sprawnej eksmisji: siła w nodze”,
- „Jak najszybciej i zabierzcie tych z polskimi nazwiskami i niech wrócą do prawdziwych”,
- „Tysiąc lat Polska na to czekała – nareszcie sami swoi”,
- „Jestem za i nigdy tu nie wracajcie, nie jesteście tu mile widziani, pasożyty i oszczerzy”.

Wystąpienie ambasadora skomentował również **Wojciech Sumliński**, dziennikarz śledczy i publicysta. 29 marca w rozmowie wyemitowanej na **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) stwierdził szyderczo: „Rzadko zgadzam się z ambasadorem Izraela! Myślę, że to jest wspaniała idea, żeby Żydzi rzeczywiście wrócili do swojej ojczyzny!”.

BYDGOSZCZ. 22 marca ksiądz prałat dr **Roman Kneblewski**, były proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, zamieścił na **Facebooku** wpis, w którym szydził z ofiar koronawirusa we Włoszech. Ten popularny w środowisku skrajnej prawicy duchowny, znany ze wspierania tzw. Marszu Niepodległości i z wygłaszania ksenofobicznych i homofobicznych komentarzy, opublikował następujące słowa: „Skoro miesięcznie we Włoszech umiera około 52 000 osób z różnych powodów, to czy dodatkowe, albo i nie, bo tak naprawdę nie wiadomo, 5000 mogło wywołać klęskę, «stan wojny», sparaliżować państwo i służbę zdrowia? Czy przez te dodatkowe 5000 trzeba było wzywać wojsko do utworzenia konwojów ze zmarłymi? Po co ten cyrk? O co w tym chodzi? Przecież to jest jakiś absurd”. Kneblewski także w innych wpisach kwestionował zarządzenia wprowadzane w związku z epidemią koronawirusa. Tego samego dnia (22 marca) podziękował wiernym – wbrew wytycznym ze strony Konferencji Episkopatu Polski – za osobisty udział we mszy wielkanocnej, która odbyła się w jego kościele parafialnym. Napisał na Facebooku: „Kochani, nie zawiedliście. Nie daliście się ogłupić, zastraszyć, nie poddaliście się psychozie i nie popadliście w histerię. Jak zwykle licznie i po katolicku przyjęliście Komunię św.”. Ponadto 20 kwietnia Kneblewski udostępnił na Facebooku artykuł zatytułowany *Gdyby nie było kwarantanny, epidemia skończyłaby się już dawno* i opatrzył go komentarzem: „Głos autorytetu naukowego”. Dodatkowo w mediach społecznościowych Kneblewski zamieścił wiele wpisów popierających twierdzenia głoszone przez ruch antyszczepionkowców. Na przykład 21 kwietnia na **Twitterze** odwołał się do teorii spiskowej dotyczącej epidemii i w swoim wywodzie przestrzegał przed noszeniem maseczek (obowiązek zakrywania nosa i ust został wprowadzony 16 kwietnia), ponieważ miałyby to powodować choroby płuc: „Być może, że twórcy Coronawirusa doskonale o tym wiedzą i wszelkimi metodami chcą zmusić, aby ludzie tracili zdrowie i będą wręcz prosić Billa Gatesa o szczepionki. W ten sposób Bill Gates osiągnie swój plan: redukcja ludności przez przymusowe szczepienia”. Z kolei 25 kwietnia opublikował na Twitterze taki oto komentarz: „Przymusowe szczepienia to hodowanie ludzi jak bydło...” wraz z grafiką autorstwa **Bena Garrisona**, amerykańskiego rysownika, popularnego wśród skrajnej prawicy w USA. Wiele spośród jego rysunków zawiera treści antysemickie, rasistowskie i antymuzułmańskie, sprzeciwia się on także stosowaniu szczepionek.

LUBLIN. 22 marca związany z **Radiem Maryja** kandydat na prezydenta RP, były europoseł, prof. Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego **Mirosław Piotrowski** na swojej stronie internetowej podał w wątpliwość rzeczywiste zagrożenie koronawirusem i zasugerował istnienie mistyfikacji zgodnie z teoriami spiskowymi popularnymi w środowisku skrajnej prawicy, dodając od siebie osobliwą

filmową analogię: „Pytanie brzmi: jak długo można będzie zarządzać, gdy [...] lęki okażą się przesadzone? W poszukiwaniu odpowiedzi myślami możemy przenieść się do fabuły filmu Juliusza Machulskiego pt. «Seksmisja» sprzed 37 lat. Główni bohaterowie, Maksio i Albercik, po kilkudziesięciu latach hibernacji budzą się pod ziemią w świecie samych kobiet, które nie wychodzą na zewnątrz ze względu na niebezpieczne dla życia kontaminacje. Wkrótce odkrywają, że skażenie radioaktywne na Ziemi to mistyfikacja, a Jej Ekscelencja, udająca kobietę, jest mężczyzną. Notabene trzeźwo myśląca. Po odkryciu prawdy, czyli że żadnego niebezpieczeństwa nie ma, bynajmniej nie wyrywa się uświadamiać kobiet twierdząc, że skoro zdecydowały się już żyć pod ziemią, to po co je wyprowadzać z błędu. Zwłaszcza, że w poczuciu zagrożenia łatwiej nimi kierować. Można się więc zastanowić, czy jeśli zagrożenie koronawirusem okaże się niegroźne, zostaniemy o tym rzetelnie poinformowani czy wzorem Jej Ekscelencji rządzący nami będą tak długo, jak tylko się da, podtrzymywać wersję skażenia wirusoaktywnego, kamuflując drogi wyjścia i blokując tajemnym hasłem windę prowadzącą do wolności. Wówczas potrzebna będzie swoista «koronawirusmisja», która nas oswobodzi”.

WARSZAWA. 23 marca w wywiadzie dla portalu Onet pochodzący z Mongolii mężczyzna, który od 23 lat (od dzieciństwa) mieszka w Polsce, poinformował o ksenofobicznych incydentach wymierzonych w niego i jego bliskich w związku z epidemią koronawirusa. Relacjonował: „Ludzie potrafią krzyczeć za moją rodziną: «o, koronawirus idzie!» [...] Gdy jeszcze można było normalnie wychodzić z domu, a epidemia już szalała na świecie, to zauważałem więcej niemiłych lub podejrzliwych spojrzeń ze strony ludzi na ulicy. W komunikacji miejskiej miejsce obok mnie pozostawało wolne. Niezależnie od tego, jaki był tłum. Widzę też, że ludzie w social mediach nie mają problemu z tym, żeby pisać: «żółci roznoszą choroby»”. Mężczyzna przywołał również inne ksenofobiczne zachowania, których doświadczył, na przykład w jednym z warszawskich klubów był szykanowany z powodu swoich azjatyckich rysów twarzy przez kilku klientów tego lokalu. Ponadto w rozmowie z dziennikarką Onetu stwierdził: „Regularnie znajduje się ktoś, kto mi przypomina, że jestem inny. Często słyszę «nie jesteś u siebie», co ma zamknąć mi usta”.

WARSZAWA. 24 marca związany z neofaszystowskim **Narodowym Odrodzeniem Polski** portal **Nacjonalista.pl** opublikował artykuł rosyjskiego ideologa skrajnej prawicy **Aleksandra Dugina** z radością witający pandemię koronawirusa, gdyż jego zdaniem „Epidemia koronawirusa reprezentuje koniec globalizacji” oraz „Koronawirus przewraca ostatnią stronę liberalizmu”. Redakcja portalu dodała od siebie: „Wszystkie narody muszą wspólnie walczyć z globalizmem, syjonizmem i liberalizmem. Te plagi muszą zostać unicestwione”. Nie pierwszy raz środowisko polityczne NOP dało wyraz fascynacji zagranicznymi ideologami neofaszystów i fantazjami na temat zniszczenia świata demokratycznego.

SOSNOWIEC. 25 marca na ulicy Będzińskiej trzech mężczyzn obrzuciło ksenofobicznymi wyzwiskami pochodzącą z Chin pracowniczkę naukową Uniwersytetu Śląskiego. Poszkodowana relacjonowała: „Otoczyli mnie, tak bardzo się bałam, ciągle się trzęsę. Krzyczeli «wirus» i «China»”. Dodała również: „Chcieli mnie wystraszyć, żebym bała się tu mieszkać. Żebym bała się wyjść z domu, bo spotykam się z tym każdego dnia. Nie czuję się tu bezpiecznie jako kobieta chińskiego pochodzenia”. Motywacja napastników była związana z epidemią koronawirusa i rozpowszechnionym przeświadczeniem, że „winę” za powstanie i rozprzestrzenianie się tej choroby – rzekomo ponoszą właśnie Chińczycy oraz inne osoby pochodzące z Azji.

WARSZAWA. 25 marca w wywiadzie transmitowanym na portalu **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) jeden z liderów skrajnej prawicy i były ksiądz katolicki **Jacek Międlar** wygłaszał teorie spiskowe związane z pandemią koronawirusa. Stwierdził: „Pojawia się też taka teza, jakoby ten koronawirus to była część planu depopulacyjnego, o którym mówił książę Karol

[...], o czym mówił członek loży masońskiej z Rzymu [kompromitująca pomyłka Międlara – chodzi o Klub Rzymski, czyli międzynarodową organizację, zrzeszającą ekspertów z różnych dziedzin, zajmującą się badaniem globalnych problemów – dop.red.], Dennis Meadows, którego wywiad został opublikowany w 1979 roku w czasopiśmie «Kultura». Meadows mówi: na przykład, jeśli chodzi o Polskę, to sądzę, że macie zbyt duży przyrost ludności, 15 milionów ludności gwarantowałoby równowagę. [...] Mając na uwadze wypowiedź księcia Karola, Meadowsa a także Billa Gatesa [...], zestawmy te wypowiedzi z ideologią ekoterrorystów, czyli z tą walką o klimat, z tzw. globalnym ociepleniem [...] – ich wspólnym mianownikiem jest realizacja ideologii ekoterroryzmu. [...] To rzeczywiście taka spekulacja, że koronawirus może być wykorzystywany do tego, żeby doprowadzić do depopulacji ludzkości, może mieć ręce i nogi, jak najbardziej”.

POLSKA. 27 marca na **YouTube** została opublikowana **Bajka o koronawirusie** – materiał video dla dzieci, w którym pojawiły się wątki ksenofobiczne. Animacja ta przedstawiała stereotypową postać Chińczyka w niby-tradycyjnym nakryciu głowy, który w kuchni pełnej brudnych naczyń i karaluchów na ścianie jadł zupę z nietoperzy. Słowa tej bajki, czytane przez lektora, wzmacniały jej wizualny przekaz – w nagraniu stwierdzono na przykład, że Chińczyk gromadził „w swej kuchni wirusów skupiska”. Został on też obciążony winą za powstanie koronawirusa, ponieważ „nie dogotował” zupy z nietoperzy i zachorował, doprowadzając do epidemii. Jeden z internautów zwrócił się do twórców tej bajki (tekst i animacja: Maciej Wieczorek z Perpetuum Studio, ilustracje: Fundacja Szerszy Kadr) z prośbą o korektę tego zawierającego ksenofobiczną wymowę fragmentu video. W odpowiedzi przedstawicielka **Fundacji Szerszy Kadr** określiła jego zastrzeżenia jako „żart”, „totalny obłąd i nieporozumienie”, a także odmówiła wprowadzenia w materiale jakichkolwiek zmian.

WARSZAWA. 27 marca na portalu **wPolityce.pl** ukazał się artykuł zamieszkałego w USA działacza polonijnego **Jacka Matysiaka** poświęcony koronawirusowi i sytuacji epidemiologicznej w różnych krajach. W tekście tym autor zawarł następujące stwierdzenie: „Jedyna chyba nadzieja w tym, że ten wstrętny wirus mocniej zaatakuje też Izrael, wtedy zostanie oskarżony o antysemityzm, no i będzie po nim...”. Matysiak rozpowszechniał również teorie spiskowe, w których przypisywał Chinom czerpanie korzyści z globalnych skutków pandemii. 11 kwietnia w artykule opublikowanym na portalu **wPrawo.pl** (prowadzonym przez byłego księdza **Jacka Międlara**, sympatyzującego z ideologiami bliskimi faszystom) stwierdził między innymi: „Akcja «wyzwalania» wielu krajów z akcesoriów medycznych niezbędnych do zwalczania epidemii wyglądała na sterowaną, jednoczesną i jakby dokonywaną przez agentów państwa chińskiego”. Obrażał też dyrektora generalnego Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), pochodzącego z Etiopii dra Tedrosa Adhanoma Ghebreyesusa: „Etiopski lewacki szef bezwstydnie zaprzeczał istnieniu pandemii i i nie miał nic przeciwko roznoszeniu po całym świecie najnowszej odmiany koronawirusa”.

WARSZAWA. 27 marca w rozmowie emitowanej w serwisie **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) dr **Ewa Kurek**, absolwentka historii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, autorka książek znana m.in. z występów w **TVP** i **Radiu Maryja**, wygłosiła twierdzenia o charakterze antysemickim. Odniosła się między innymi do niedawnego wystąpienia ambasadora Izraela w Polsce Alexandra Ben Zvi, który poinformował obywateli Izraela podróżujących po Polsce o możliwości powrotu do kraju z powodu epidemii koronawirusa. Stwierdziła: „Kto to jest syjonista? To jest Żyd, który za pieniądze drugiego Żyda trzeciego Żyda wysyła do Izraela. [...] Nam, Polakom, nie przeszkadza, lepiej niech każdy siedzi u siebie. Sześćset lat temu ich Kazimierz Wielki zaprosił, a teraz niech zostaną w Polsce tylko ci, którzy się uważają za obywateli Polski. A ci, którzy nie wiążą swojego życia i emocji z Polską, to proszę bardzo, jednak niech wracają”. W dalszej części programu Kurek mówiła o zjawisku, które określiła jako

„judaizację Europy” i powiązała je z epidemią koronawirusa: „Spostrzegam inną rzecz związaną z Żydami, powiedziałabym: judaizację Europy Zachodniej [...]. W Hiszpanii zdecydowano, że będą przeprowadzać [...] selekcję, ponieważ nie starcza respiratorów dla wszystkich, to respiratory będą dla ludzi młodszych, bardziej wartościowych. To jest przerażające. W tym wypadku mamy do czynienia z takim żywcem stosowanym w Europie przejętym prawem żydowskim. [...] Nagle, na własne oczy zobaczyłam, że to żydowskie prawo wchodzi do naszej cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa, na Boga, opamiętajcie się, ludzie!”. Dodała również: „W tej zachodniej Europie, która się jednak wali, w sytuacji zagrożenia rozpanoszył się zlepek judaizacji, czyli dopuszczanie selekcji ludzi: kto na życie, kto na śmierć. W naszej cywilizacji to było niedopuszczalne [...], tylko u Żydów to obowiązywało”. Kurek stwierdziła też: „I teraz te zachowania faszystowsko-żydowskie, judaistyczne, spotykamy w zachodniej Europie”. Podkreśliła, że w przypadku Europy Zachodniej, przede wszystkim Francji, Niemiec, Anglii i Hiszpanii, „porażające jest to, że nie dają sobie rady z tą pandemią i porażająca jest judaizacja i faszyzacja mentalności tych ludzi”. W dalszej części programu Kurek dopytywana przez prowadzącego **Piotra Szlachtowicza** o „judaizację Europy” powiedziała: „To jest kod kulturowy u Żydów”. Prowadzący zapytał również Kurek, co sądzi o „manipulacji żydowskiej na temat historii”, przede wszystkim wydarzeń z okresu II wojny światowej. W odpowiedzi stwierdziła ona między innymi, że „Sto pięćdziesiąt tysięcy Żydów walczyło po stronie Hitlera, a świat o tym nie wie. Żydzi przyjęli zasadę, że Żydów krytykować nie można”.

POZNAŃ. 28 marca popularny raper **Gandi Ganda** (właśc. **Piotr Mięzał**) na swoim profilu na **Facebooku** snuł teorie spiskowe oskarżające Chińczyków o celowe wytworzenie stanu pandemii Covid-19. Muzyk stwierdził: „A co jeśli obecna sytuacja jest wynikiem działań chińskiego reżimu, który postanowił wywołać «trzecią wojnę światową» i przejąć panowanie gospodarcze w sposób nie pozostawiający złudzeń? [...] Mogli wyhodować wirusa, który okazał się być strzałem w dziesiątkę i zrobić przedstawienie dla całego świata”. Dodał również: „I kiedy Europa i Stany pogrążają się w chaosie i skazują swoje gospodarki na niebyt, chińczycy [sic!] w tym czasie lansują się na bohaterów, którzy świetnie poradzi sobie z wirusem i teraz chętnie pomogą innym. [...] Z ich strony majstersztyk taktyczny, a z naszej totalna kłapa i w konsekwencji katastrofa dużo większa niż «pandemia»”. Pod koniec marca Gandi Ganda zamieścił również na Facebooku deklarację poparcia dla **Krzysztofa Bosaka**, posła **Konfederacji** i kandydata na urząd prezydenta RP w 2020 roku.

WARSZAWA. 28 marca na jednym z osiedli pracownicy służb miejskich (którzy wykonywali prace przy studziencie kanalizacyjnej) wykrzyknęli obelgę „Koronawirus!” pod adresem przechodzącej kobiety i jej syna. Powodem tej zniewagi były azjatyckie rysy twarzy ich obojga. Poszkodowana kobieta powiadomiła o tym zajściu Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”. Przekazała również informację o innym ksenofobicznym zdarzeniu: „Starsza kobieta pod pocztą nazwała nas «żółtkami». Jesteśmy obywatelami Polski. Na co dzień pracuję i mieszkam w Warszawie, tutaj płacę podatki i udzielam się wolontariacko, ale przez takie zachowanie dorosłych obawiam się o bezpieczeństwo syna. Urodził się w Polsce, uważa, że jest pełnoprawnym Polakiem, ale ma moje azjatyckie rysy twarzy”.

WARSZAWA. 30 marca skrajnie prawicowy portal **Media Narodowe**, związany z partią **Konfederacja**, rozpowszechnił na swojej stronie i na **Twitterze** informacje jakoby we Włoszech Romowie (nazywani w artykule pejoratywnie „Cyganami”) zajmowali nielegalnie mieszkania osób (głównie starszych), które trafiły do szpitala z powodu koronawirusa. W materiale prasowym posłużono się uogólniającymi i stygmatyzującymi sformułowaniami, by wzbudzić wrogość względem przedstawicieli społeczności romskiej jako takiej: „Włochy: Cyganie nielegalnie zajmują mieszkania starszuchów, których zabrano do szpitala” (tytuł artykułu), „Skandaliczne praktyki

Cyganów we Włoszech” oraz „Internauci są oburzeni przestępczą działalnością Cyganów”. W reakcji na ten artykuł na Twitterze pojawiły się skrajnie rasistowskie i podżegające do przemocy komentarze, między innymi: „Wjazd carabinieri, kajdanki, cela. Jak nie, to odpłatnie mafiosi, i ze wszystkich luf”, a jeden z internautów zamieścił animację, która przedstawiała mężczyznę wystrzeliwującego płomień z miotacza ognia.

LUBLIN. 31 marca w serwisie **YouTube** na kanale radykalnie prawicowej telewizji internetowej **Idź Pod Prąd** ukazał się materiał pt. *WHO współodpowiedzialna za pandemię chińskiego wirusa!*, w którym prowadząca **Eunika Chojecka** wraz ze swoim rozmówcą pastorem **Pawłem Chojeckim** (liderem grupy religijnej pod nazwą **Kościół Nowego Przymierza**) wygłaszali teorie spiskowe na temat pandemii koronawirusa. Na początku audycji Chojecka stwierdziła, że „Światowa Organizacja Zdrowia zakazała cały świat”. Z kolei Chojecki określił koronawirusa mianem broni biologicznej i snuł taką oto oskarżycielską wizję: „Komunistyczne Chiny i ogólnie cała globalistyczna agentura, lewactwo tak zwane na całym świecie doskonale przygotowały się do tego uderzenia bronią biologiczną. [...] Dokładnie ta sama operacja została przeprowadzona w Wuhan. Kiedy już zaraziły się tysiące ludzi, komunistyczna partia Chin doprowadziła do przyjazdu do Wuhan około ośmiu milionów ludzi, żeby się zarazili i rozjechali na cały świat. [...] Komuniści chińscy przejęli Światową Organizację Zdrowia. [...] Nasz minister zdrowia nie przygotowywał nas na ten biologiczny atak”. W dalszej części wywodu Paweł Chojecki oskarżył Światową Organizację Zdrowia o ludobójstwo: „Spisek komunistyczny zaczął się dużo wcześniej. [...] Zgodzono się stworzyć ONZ właśnie z udziałem rosyjskich i chińskich komunistów, którym nadano bardzo ważne miejsca w tej radzie stałej mocarstw. I teraz to Chiny, a nie zachodni świat przejęły tę organizację, a na pewno WHO. [...] To jest zbrodnia ludobójstwa, którego dopuściła się organizacja, która miała stać na straży całego świata”. Chojecki przedstawił też skrajną spiskową wizję wszechobecnej chińskiej agentury, która miałaby rzekomo kontrolować najrozmaitsze dziedziny życia w Polsce: „Dlaczego nikt nie mówi o tym, że na wojskowej akademii w Warszawie panoszy się armia komunistycznych Chin? [...] Przecież wszyscy o tym wiedzą. Gdzie nie wsadzisz rękę – czy Organizacja Zdrowia, czy akademie wojskowa polska najważniejsza, wszędzie jest komunistyczna agentura”.

KWIECIEŃ 2020

POLSKA. W marcu i kwietniu, w czasie epidemii koronawirusa, w mediach społecznościowych pojawiło się wiele wpisów zawierających teorie spiskowe i wyrażających nienawiść do Chińczyków i Azjatów. Oto wybrane przykłady takich komentarzy na polskim **Twitterze**:

- „Znowu się nażrą Chinole psów, szczurów, nietoperzy i różnego świństwa, a za chwilę znowu coś pierd...nie. To dzikusy, przez nich cierpi świat”,
- „Chinole... Do utylizacji! Wszystko zniszczyliście i jeszcze wam mało!”,
- „Bo SARS i MERS to wirusy odzwierzęce, a Chinole to k...wy, które żrą wszystko jak popadnie, często na surowo. Między innymi za to ich nie trawię i nikt mnie nie przekona, że nie przyczynili się do tej epidemii, w bardziej lub mniej naturalny sposób”,
- „No jeszcze nie opamiętamy się i nie zdążymy opłakiwać ofiar po jednej tragedii, Chinole zafundują nam drugą. Zamknąć granice przed nimi, niech się sami wyniszczą. Co za naród. Okropne barbarzyństwo. Będzie wam smakował taki pies w ich restauracji?”,
- „Żółci też sortują telefony, choć prawdy nie mówią, to fakt, bo to wyjątkowo dziwny Kraj. Na pewno zarabiają na tym firmy farmaceutyczne, pewnie taki mieli plan, i jeszcze psy zjadają te chinole, co za świny ryje”,
- „Chinole 2 tys lat temu to była Kultura... dzisiaj brudasy i truciele”,

- „A może to żółtki chciały zdominować Świat???”
- „Nie będą nam się panoszyć żółtki czy ciapaki w Polsce!!”
- „Podziękujcie narody kitajcom za rozpierd...nie świata. Dziękujemy wam, żółtki. Chinoli odesłać z powrotem na pola ryżu i nigdy nie wpuszczać do cywilizowanego świata. Wynocha”
- „Ja pierd...łę, mam nadzieję że te żółtki wyginą w piz...u!”
- „Jeb...ne żółtki, lepiej znajdźcie coś na to gównno, które sami stworzyliście, albo będę chodził i kaszlał na każdego kitajca spotkanego na ulicy”
- „Powinni na nich zrzucić atomówkę, bez kitu”
- „Chinole-rząd jak i większość tam ludzi do utylizacji. Myśleli skórkojdy, że z tym wirusem zrobią po cichu, jak kiedyś ruskie z Czarnobylem”
- „Jeżeli Chinole wiedzieli o epidemii u siebie wcześniej i ukrywali to przed światem, wysyłali zakażonych do Europy, w świat, powinni za to skur...syny beknąć. Koniec handlu, dyplomacji, przenoszenia firm. Ekonomicznie gnoi ukarać!!! Jeb...ne żółtki!!!”
- „Bo na świecie są ludzie i są chinole. Zwierzęta, jak nic. Żółtki to nie są ludzie”
- „Chinole zainfekowali pół świata, zapewne posuwając się do oszustw, a teraz, k...wa, na maseczkach i respiratorach zarabiają. Ja bym ich pod jakimś trybunałem postawił. Ten szef WHO to też lepszy niuniek. Etiopski komuch”
- „Coronavirus jest chorobą idealną. Nie jest mocno śmiertelny, ale jego szybkość rozchodzenia się sprawia, że może zablokować cały system opieki zdrowia. Co wywołuje panikę. Świetnie go Chinole skonfigurowali”
- „Przepowiednia mówi, że to Polska uratuje Świat przed żółtą zarazą i całkowitą zagładą ludzkości. Zostaniemy wtedy najpotężniejszym narodem”
- „Człowieku, wirusa wyprodukowała w Chinach mydlarnia. W Niemczech, Italii... wykupili mydło – bo brudasy mydła w domu nie mieli. Polacy mydło mają. Po co wirus?”
- „Życie podczas koronawirusa jest jak chińczyk – zero moralności, każdy dba o siebie i lepiej nie wychodzić z domu”
- jeden z internautów zamieścił również zdjęcie podżegające do przemocy – przedstawiało ono mężczyznę, który celuje z pistoletu, i zostało opatrzone komentarzem: „Japońce, chinole”.

Niektóre wpisy na Twitterze były jednocześnie obraźliwe wobec Chińczyków i wobec Żydów, na przykład: „Chinole robią lepsze geszefty niż Starozakonni”, „Szczepionka już dawno jest, nie ma opcji, że nie. Żydzi albo chinole na bank mają, ale dostęp do niej mają nieliczni”, „Żydom wierzyć nie można, a PIS to żydzi... I dodajmy, że istnieje prawdopodobieństwo tego, że wirus to celowe działanie chińskich komuchów w porozumieniu z rządami takimi jak PIS, mające na celu przejęcie banków i zakładów przemysłowych TFU”, „IMHO: Pejsiate kowboje podrzuciły żółtkom kukułcze jajo w wiadomym celu, a tu bęc! – smród wrócił rykoszetem do matecznika... Jak na razie projekt rozwija się zgodnie z intencjami autorów – co robią, aby nie przekroczyło to punktu krytycznego i ich nie dosięgło...?”, „Po co mur, wystarczy Chińczykom nałożyć «kwarantannę». Najpierw nam go sprzedali, a teraz robią na nim kasę! Żółtki są lepsze od żydków!”.

Ponadto publikowane były wpisy o treści obraźliwej wobec Chińczyków i jednocześnie wobec Afrykanów, na przykład: „Biali są wycinani w pień w RPA. Chinole są skuteczni, bo nie bawią się w prawa człowieka czy gejów, tylko wjeżdżają na pełnej, ale czarni widzą, co się dzieje, już podnoszą się głosy, że biały był lepszym panem”.

POLSKA. W marcu i kwietniu w związku z epidemią koronawirusa w internecie pojawiło się wiele antysemickich teorii spiskowych. Ich autorzy przypisywali Żydom celowe stworzenie nowego wirusa, rozprzestrzenianie go i czerpanie korzyści ze skutków pandemii. Oto wybrane komentarze opublikowane na portalu **Twitter**:

- „To już wiemy, że WHO nie gra pod dyktando Chin, tylko Żydów. Chcą sparaliżować gospodarczo Europę, a później żydzi dokończą dzieła zniszczenia UE. Później bank światowy da kasę i wszystko powędruje do ich kieszeni. Depopulacja i wymiana populacji w Europie na Afrykanów i Azjatów”,
- „Żydzi szukali broni biologicznej na Palestyńczyków. Trochę im nie poszło, bo geny mają podobne do Palestyńczyków. Gdyby Palestyńczycy ginęli, Żydzi razem z nimi”,
- „Ze 2 lata temu Żydzi robili w Izraelu masowe badania genetyczne. Wszyscy się śmiali, że to na zawartość żyda w żydzie. Być może planowali stworzenie wirusa z zastrzeżeniem genetycznym”,
- „Zaraz Żydzi wymyślą na poczekaniu szczepionkę od pseudo koronawirus. I kasa leci, i stado darmowych baranów do testowania”,
- „Znowu te żydowskie kłamstwa o «chińskim wirusie»... i tak wszyscy, już wiedzą, że wirus z żydowskiego laboratorium w USA, pochodził. Żydzi wciąż myślą, że propaganda działa jak w czasach sowieckich”,
- „Warto sprawdzić: 7 dzieci w Senegalu zmarło po eksperymentalnej szczepionce covid19. WHO masońska elita mordująca ludzkość, biorąca udział w mordach dzieci, Żydy won z rządu”,
- „W przyszłym roku żydzi uruchomią strumień kredytów dla wszystkich chętnych rządów na likwidację kryzysu gospodarczego wywołanego przez wirus, który rozpylili. A szekle z tych kredytów będziemy spłacać przez dwa pokolenia. Jest git!”
- „Może nawet to zabijanie polskiej gospodarki pod pretekstem walki z koronawirusem jest celowe. Gdy zbankrutowała Ukraina, to Żydzi przejęli ukraińską masę upadłościową za bezcen. Patrząc na ogół działań rządzących Polską co do żydowskich (u)roszczeń to taka celowość nie dziwiłaby”,
- „Najpierw wymyślają koronawirusa którego nie ma, by wystraszyć społeczeństwo, każą chodzić w masce, która nie pomaga, teraz jakieś szczepionki, na które ludzie rzucą się jak szalone poje...y, a bogaty Żyd ze stoickim spokojem stoi z boku i liczy pieniądze”.

POLSKA. W marcu i kwietniu – w związku z epidemią koronawirusa – w mediach społecznościowych zostało opublikowanych wiele komentarzy obraźliwych wobec Ukraińców. Oto wybrane przykłady wpisów zamieszczonych na polskim **Twitterze**:

- „Jeden pozytyw: gdzieś ktoś napisał, że Ukraińcy spindalają z naszego Kraju”,
- „Czytam, że Ukraińcy masowo opuszczają Polskę, to dlaczego jest ich jeszcze w kij w moim mieście?????”,
- „I dożywotni zakaz wjazdu!! Mamy inwazje i potop tych Banderowców. W Warszawie często czuje się jak w jakimś Kijowie, potrafię wracać komunikacją publiczną z pracy, gdzie większość pasażerów to Ukry... szok normalnie”,
- „I bardzo k...wa jego mać dobrze. Im mniej ukrów, tym lepiej dla Polaków. Tym bardziej, że 300 tys. Polaków wróciło z zagranicy”,
- „Wypier...ać do bandery, śmiecie!”
- „Won za Don!”
- „Ukry niech siedzą u siebie”,
- „Ukraińcy mają szczególne prawa w Polsce? Mają się zarazić #COVID i roznieść po terenie Ukrainy? A niech k...wa roznoszą. Głupota szybciej wymrze”,
- „Zutylizować w ługu”,
- „Podobno środki ochrony osobistej zostaną rozdane w pierwszej kolejności Ukraińcom niepłacącym ZUSu. Sprawdzone info”.

Jeden z internautów opublikował w tym kontekście także obelżywy wpis pod adresem noblistki Olgi Tokarczuk: „Nie jesteś Polką. Mieszkasz gościnnie w moim kraju i w moim mieście, więc się zachowuj . Jak coś ci nie pasuje to won do niemiec. Oni tam przyjmują wszystkich kolorowych. Gdybyś miała odrobinę godności to pomogłabyś swoim rodakom – ukraińcom” (pisownia oryginalna).

Niektóre spośród komentarzy miały charakter zarówno antyukraiński, jak i antysemicki, na przykład: „Widzę, że ten wirus ma też czynnik czyszczący. Wyjeżdżają Ukraińcy, wyjeżdżają Żydzi”, „Ukraińcy i Żydzi z Izraela zastąpią Polaków. To już się dzieje. Niestety” (pisownia oryginalna).

POLSKA. W marcu i kolejnych miesiącach w internecie pojawiło się wiele ksenofobicznych i nienawistnych komentarzy na temat Włochów w kontekście epidemii koronawirusa. Oto niektóre spośród takich wpisów opublikowane na polskim **Twitterze**:

- „haha fajni ci Włosi śpiewający na balkonach. przez tych nieodpowiedzialnych debili wirus rozprzestrzenił się w całej Europie. przestańcie się zachwycać nad tymi dzbanami”,
- „U Włochów ile to już trwa zamknęli wszystko zero efektów... No chyba że kłamią kładą świadomie gospodarkę aby złożyć na wirus... Nie za wesoło u nich było ostatnio z kasą”.
- „Ten wirus częściowo wyleczy Włochów z arogancji, ignorancji i głupoty. Tylko to jest DROGA lekcja pokory”.

Niektóre spośród tych wpisów miały też charakter rasistowski i były wymierzone również w osoby pochodzące z innych krajów:

- „Zastanawiałam się, co łączy Chińczyków, Włochów i Irańczyków. Jaka cecha genetyczna, do której mógł się podczepić koronawirus. Tą cechą są czarne włosy. Kruczoczarne. Pytanie do genetyków: można wyhodować wirus, ukierunkowany na czarnowłosych? Ciekawe, jak z #koronawiruspolska”,
- „prosze was... POLACY + natychmiast WYJŚĆ z NIEMIECKIEJ UNIJI + w czasie kryzysu + jest widać, że UNIJA jest na guwno + ZACHUD JEST TOTALNIE ZEPSUTY + w czasie kryzysu jest widać, że unija nie jest słowianom POTRZEBNA! wirus POŻERA francuzów + hiszpanów + włosów + bo to czarni *BRUDASY* MY=SŁOWAINIE!!”.

POLSKA. W marcu i kolejnych miesiącach w internecie pojawiły się komentarze wyrażające niechęć wobec Niemców w związku z epidemią koronawirusa. Oto kilka przykładów wpisów zamieszczonych na polskim **Twitterze**:

- „Niech Niemcy przestaną Europę okłamywać odnośnie koronawirusa, każdy Polak, który tam jedzie i wraca do kraju, jest zarażony niemieckim wirusem. Kłamstwem jest, że miał szczęście spotkać w 80 milionowym kraju tylko te 500 zainfekowanych. Wszyscy mówią, że oni są głównym źródłem wirusa”,
- „Bo to mądry wirus. Wiedział, że w Polsce musi poczekać na swoją kolej, aż władze przyjmą godnie. Ale żeby Niemcy nam zarazę dali, tego bym się po nich nie spodziewała”,
- „Niemcy W KOŃCU mają to swoje Pomorze Gdańskie, Wielkopolskę i Śląsk. I po co były te wojny, jak wystarczył wirus?”,
- komentarz na temat tego, że Niemcy rzekomo zafałszowują dane dotyczące śmiertelności z powodu koronawirusa: „Niemcy mają wieloletnią praktykę w tym zakresie. Przecież w obozach koncentracyjnych ludzie «umierali» na zawał serca najczęściej”,
- „Niemcy: Zagrożenie koronawirusem w Heidelbergu: Zarażona osoba ubiegająca się o azyl przeniosła śmiertelny wirus! «Dzięki» otwartym granicom!”; do wpisu tego była dołączona grafika przedstawiająca czarnoskórego mężczyznę na tle zwizualizowanych, powiększonych pod mikroskopem wirusów Covid-19. Ten rasistowski komentarz był skierowany przeciwko migrantom obwinianym o rozprzestrzenianie epidemii.

WARSZAWA. W marcu i kwietniu forum internetowe katolickiego portalu **Frona** okazało się polem szczególnie intensywnego szerzenia kuriozalnych teorii spiskowych na temat koronawirusa. Oto niektóre przykłady takich wpisów:

- „Najsłabsze intelektualnie jednostki (czyli pospolici durnie) polecą się szczepić i tym sposobem wytracą się same” (komentarz do wątku pt. „Być może jest jakiś pozytywny efekt koronawirusa”),
- „Wirusa z Woohan wymyślili chińscy komuniści, by zniszczyć wolny świat” (komentarz do wątku pt. „Watykan: Covid-19 okazją do... wzmocnienia globalizacji?”),
- „Światowa opinia publiczna śmiało może za tę pandemię winić Boga, przecież to Bóg zesłał pandemię za LGBT, gender, homoseksualizm itp. Tyle że jak zwykle z karami bożymi bywa «kował zawinił, cygana powiesili»... LGBT i reszta mają się dobrze, to niewinni są karani” (komentarz do wątku pt. „Światowa opinia publiczna domaga się śledztwa w sprawie przyczyny wybuchu pandemii”),
- „My wszyscy jesteśmy zajęci tematyką wokół koronawirusa, a Bergoglio [papież Franciszek, którym pogardzają fundamentaliści katoliccy – dop. red.] w swoich homiliach, które skrupulatnie przedstawia Vatican News wciąż lansuje masoński program zrównoważonego rozwoju ONZ-owskiej Agendy 2030; w przeróżnych konfiguracjach i odsłonach, przy wszelkiej okazji” (komentarz do wątku pt. „Bill Gates: religia katolicka może być na zawsze zawieszona”),
- „A zatem, to Chińczycy, a nie Bill Gates, chcą zaszczerpić szczepionką przeciw koronawirusowi z chipem ludzi z całego świata i przy tej okazji zdrzeć z państw 10 bilionów dolarów? Amerykańskie lewactwo pedofilskie urabia społeczeństwo i zaciera ślady?” oraz „Wywiad powinien sprawdzić, czy do miasta Wuhan turyści byli zachęceni przez zniżki, czy w poprzednich latach też były zniżki, jaki obywatel i gdzie był zakwaterowany od epicentrum zarażenia, czy przewodnicy prowadzili i zachęcali na miejsca o największym zarażeniu, czym byli karmieni i skąd pochodziło pożywienie (sałatki zielone), czy ważni ludzie najwyższe elity państwowe są zaszczerpieni przeciwko koronawirusowi itd. Być może chodziło o zarażenie turystów i rozwiezienia do swoich narodów w celu osłabienia gospodarki tych państw” (komentarze do artykułu pt. „Ofensywa Chin. Jak Pekin wykorzystuje pandemię”).

MASZKOWICE. 1 kwietnia Rzecznik Praw Obywatelskich dr hab. Adam Bodnar – na prośbę przedstawiciela lokalnej społeczności romskiej – zaapelował do wójta gminy Łącko (powiat Nowy Sącz) o pomoc w uzyskaniu od władz samorządowych niezbędnego wsparcia dla mieszkańców osiedla romskiego w związku z pandemią koronawirusa. Rzecznik w swoim piśmie podkreślił: „Zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego na osiedlu jest obecnie szczególnie wysokie, choćby ze względu na panujące tam warunki mieszkaniowe, brak dostępu do sieci kanalizacyjnej, a w niektórych domach także do bieżącej wody. Wśród mieszkańców znajdują się osoby w podeszłym wieku i osoby przewlekłe chore, dla których zarażenie się koronawirusem jest niezwykle niebezpieczne”. Dodał również: „Przedstawiciel Romów zwrócił także moją uwagę na problem w dostępie do edukacji mieszkających na osiedlu dzieci, wynikający z zawieszenia funkcjonowania placówek oświatowych i przyjęciu formy nauczania zdalnego. Wobec przekazanych informacji powziąłem wątpliwość, czy małeletni mieszkańcy osiedla objęci są takim nauczaniem, czy na bieżąco otrzymują ze szkoły materiały niezbędne do nauki, i czy w proces nauczania szkoła w wystarczającym stopniu angażuje asystentów edukacji romskiej”. W odpowiedzi na apel RPO Adama Bodnara wójt gminy Łącko stwierdził, że „sprawa bezpieczeństwa mieszkańców zarówno tego osiedla, jak też całej gminy jest absolutnym priorytetem jego działalności, jak i wszystkich gminnych instytucji i jednostek”. Przekazał informacje na temat kilku form wsparcia udzielonego Romom i dodał: „Odnosząc się do poruszonej przez Pana Rzecznika kwestii ewentualnego zaopatrzenia mieszkańców (domyślam się – wszystkich w naszej gminie) w środki dezynfekcyjne i ochrony osobistej uprzejmie informuję, że mieszkańcy pozyskują je sami”.

PRUSZCZ GDAŃSKI. 1 kwietnia na popularnym portalu **Demotywatory.pl** (z siedzibą w Pruszczu Gdańskim) opublikowane zostało fałszywe zdjęcie, odwołujące się do teorii spiskowych, stylizowane na rzekomo autentyczny kadr z telewizji CNN: przedstawiało oficjalne uroczystości z udziałem osób o wyglądzie azjatyckim opatrzone podpisem: „Chiny przepraszają za rozkręcenie

epidemii koronawirusa”. W reakcji na ten materiał na portalu pojawiło się wiele rasistowskich komentarzy, na przykład: „Ten parszywy skośnooki naród powinien gorzko za to zapłacić całemu światu”, „Chińczycy mieli by się zobowiązać, że zapłacą za to, co zrobili? Nie ma takiej opcji”, „Tak nawiasem mówiąc, chińczycy [sic!] sami w sobie są jak wirusy i szkodniki”.

SYDNEY (AUSTRALIA). 1 kwietnia polonijny poeta i aktor **Bogumił Drozdowski** opublikował na portalu Puls Polonii ksenofobiczny wiersz pt. *Chińska narzeczona*, w którym posługiwał się stereotypowymi odwołaniami, utożsamiającymi wirusa ze wszystkim, co chińskie, wyszydzał przy tym elementy chińskiej kultury i poniżał osoby pochodzenia chińskiego. Pisał między innymi: „ON to czy ONA? Płeć nie określona. Skośnooki świrus”, „Znudził go ping pong, sos sweet and sour. Jak Złota Flota 500 temu lat, ruszył podbijać świat”, „Pałeczki w łapę, siorbać nauczę, O wielkim Mao pieśń mu zamruczę”. Wiersz zaś kończył się słowami: „ Czy wy naprawdę nie rozumiecie, kto najważniejszy jest dziś na świecie? To ja – Corona. Wszystkim chińska narzeczona”. Puls Polonii to popularny portal internetowy Polonii australijskiej z siedzibą redakcji w Sydney.

WARSZAWA. 2 kwietnia w *Wiadomościach* na **TVP1** ukazał się materiał, w którym oskarżano uchodźców przebywających w obozach w Grecji o roznoszenie koronawirusa. Reportaż ten dotyczył wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu (z 2 kwietnia), wedle którego Polska, Czechy i Węgry uchybiły swoim zobowiązaniom wynikającym z unijnego prawa, ponieważ odmówiły zastosowania się do tymczasowego mechanizmu relokacji uchodźców (został on ustanowiony przez Radę UE w 2015 roku w odpowiedzi na kryzys migracyjny). W materiale TVP, pełnym manipulacji i zafałszowań, wyrok TSUE wykorzystano do tego, aby przedstawić uchodźców jako zagrożenie epidemiologiczne, a także po raz kolejny utożsamić ich z „muzułmańskimi terrorystami” odpowiedzialnymi za zamachy w Europie (od 2015 roku ten motyw jest stale obecny na antenie **Telewizji Publicznej**). Współautor reportażu **Maciej Sawicki** opowiadał: „W greckim obozie dla uchodźców wykryto koronawirusa. Zarażonych jest aż 20 imigrantów z Bliskiego Wschodu. [...] Mieszkańcy są pełni obaw, bo ucieczek nie brakuje, a sytuacja w Grecji jest coraz gorsza. Ale wyrok TSUE nie pozostawia złudzeń: bezpieczeństwo mieszkańców wspólnoty jest mniej ważne niż unijne przepisy”. W materiale tym sugerowano więc, że decyzja władz unijnych nakładałaby na Polskę obowiązek natychmiastowego przyjęcia określonej liczby uchodźców – pomimo trwającej epidemii (co stoi w sprzeczności z faktami, ponieważ mechanizm relokacji został zakończony w 2017 roku). Ponadto w reportażu wyemitowano zbitki obrazów pozbawionych kontekstu, nie wiadomo gdzie i kiedy nagranych (przedstawiły grupy uchodźców objuczonych bagażami, tłoczących się przy granicy Turcji za drutem kolczastym czy też pilnowanych przez policjanta ciemnoskórych mężczyzn oraz kobiet w hidżabach) i zestawiono je z migawkami nakręconymi w czasie zamachów terrorystycznych. Tego rodzaju manipulacje wzmacniały jeszcze ksenofobiczny wydźwięk całości. W reportażu TVP nie pojawiła się natomiast informacja o tym, że ryzyko epidemii wzrasta z powodu skrajnie złych warunków panujących w obozach dla uchodźców – przede wszystkim ich przepełnienia i braku jakiegokolwiek opieki medycznej. Pod koniec marca 2020 roku międzynarodowe organizacje humanitarne apelowały o podjęcie natychmiastowych działań w obliczu tej krytycznej sytuacji.

GDAŃSK. 3 kwietnia Rzecznik Praw Obywatelskich dr hab. Adam Bodnar zwrócił się z apelem do prezydentów Gdańska, Poznania i Wrocławia „o niezwłoczne podjęcie wszelkich możliwych działań profilaktycznych, adresowanych do Romów, które pozwolą zmniejszyć ryzyko zachorowania [na koronawirusa – dop. red.]”. Rzecznik zapytał także władarzy miast o dotychczasowe wsparcie dla społeczności romskiej, między innymi kwestię zaopatrzenia w środki dezynfekujące i sanitarne oraz o sytuację uczniów romskich. W nawiązaniu do tego apelu Adama Bodnara 13 kwietnia 2020 roku w trójmiejskiej „Gazecie Wyborczej” ukazał się artykuł na temat bardzo złych warunków panujących w zamieszkałej przez Romów osadzie na Osowej i braku

pomocy ze strony władz Gdańska. Autorka tekstu Anna Dobiegała podawała, że społeczność romska, która liczy około 60 osób (z czego połowę stanowią dzieci), ma dostęp do jednej toalety. Relacjonowała również: „Od dnia wprowadzenia w Polsce stanu epidemii pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku przestał pojawiać się na Wenus. Co drugi dzień dzwoni do Romów i pyta, czy wszystko u nich w porządku. Dzieci z osady nie mają dostępu do internetu i komputera, a także warunków mieszkaniowych do uczestniczenia w zdalnej edukacji. Od kiedy zamknięto szkoły, romskie dzieci zostały z dnia na dzień pozbawione możliwości uczenia się. W osadzie nie było dotąd lekarza, a maseczki dostarczył Romom Tomasz Nowicki [do końca 2019 roku asystent rodzin romskich w Gdańsku, od 1 stycznia 2020 miasto nikogo nie zatrudnia na tym stanowisku – dop. red.]. Na miejscu zmierzył wszystkim temperaturę. MOPR nie zaopatrzył Romów w środki do dezynfekcji, w osadzie nie pojawił się drugi to to, mieszkańcy nadal nie mają dostępu do wody – korzystają z hydrantu stojącego przy drodze”. Jak podała reporterka „Gazety Wyborczej” nieomal wyłączną formą pomocy dla Romów w czasie epidemii były paczki z żywnością. Po nagłośnieniu sprawy przez media urzędnicy przekazali do osady na Osowej płyn do dezynfekcji, rękawiczki oraz maseczki.

WARSZAWA. 3 kwietnia proboszcz parafii pw. św. Jana Pawła II na Bemowie, ks. **Sławomir Abramowski**, opublikował na **Facebooku** post, w którym wskazywał, „ile dobra dzięki tej zarazie wydarzyło się w Europie”. Wśród pozytywnych aspektów epidemii wymienił również brak marszów organizowanych na rzecz praw mniejszości seksualnych. Abramowski ponadto oskarżył to środowisko o rozprzestrzenienie koronawirusa: „Nie ma parad gejów, a w Hiszpanii prędko nie wróć, bo to właśnie wielotysięczna manifestacja genderystów, lekceważących epidemię, stała się bombą biologiczną, która rozniosła zarazę po Madrycie”.

BERLIN. 4 kwietnia korespondent TVP w Niemczech **Cezary Gmyz** rozpowszechnił przez swoje konto twitterowe informację oskarżającą muzułmanów w Berlinie o rzekome gromadzenie się przed meczetem, co mogło wywołać zagrożenie rozpowszechnienia koronawirusa. Materiał ten został udostępniony z konta skrajnie prawicowej partii **AfD**. Post Gmyza wywołał falę antyislamskich komentarzy widocznych na jego profilu, na przykład: „Taki muslim nie umrze grzecznie w zaciszu domowej kwarantanny, on będzie łąził po mieście i roznosił zarazę, aż w końcu padnie, a z nim tysiące przypadkowych ludzi”, „Ja bym od razu teren ogrodził, a tych dzbanów zapędził do środka i nie wypuszczał... niech gniją w meczecie... można tam jeszcze nakasłać do środka”, „Dla nich jest to broń biologiczna, której użyją w walce z niewiernymi, aby ich w ten sposób zabijać, a że sami przy tym zginą, to według nich są męczennikami za wiarę”, „Mniej ciapaków będzie, więc w sumie OK...”, „Ale niech się spotykają tam, a nie tutaj. Im więcej czarnuchów w germanii, tym mniej w naszym pięknym kraju”.

WARSZAWA. 4 kwietnia na portalu **Nacjonalista.pl** związanym z **Narodowym Odrodzeniem Polski** ukazał się artykuł autorstwa **Krzysztofa Zagrody** pt. *Pandemia służy globalizacji i budowie Polin*, przedstawiający antysemicką wizję skutków pandemii w Polsce: „Na Twoje miejsce, Przyjacielu, przyjdzie obywatel nowy, posługujący się świeżutkim paszportem. On zajmie Twój bankrutujący warsztat pracy, a Ty się u niego zatrudnisz. Jeśli ominie Cię fala samobójstw, zdasz się na jego łaskę i niełaskę. Polubisz jego dziwny akcent i otaczający go zapach czosnku i cebuli. Ale czy on polubi Ciebie? Na koronawirusa – czyli na nikogo – spadnie całe odium wynikające z transformacji polskiego społeczeństwa, a więc jego pauperyzacją. Duże biznesy skradziono nam już dawno. Teraz przyszła pora na te małe, ale wciąż dające skrawek wolności. Ich nowi właściciele już bukują bilety na lotnisku Ben Guriona. Teraz już kojarzysz, na kogo czekają puste osiedla, te setki hektarów zakupione pod pretekstem budowy Park of Poland – Suntago [park wodny w Żyrardowie – dop. red.] i inne, których istnienia nawet nie przeczuwamy? Teraz już kojarzysz, dlaczego kapitał izraelski przejął udziały w największych firmach ochroniarskich? Teraz już kojarzysz te wszystkie

okoliczności związane z Polin? «Pandemia służy globalizacji» – takich ostrzeżeń mamy w Internecie mnóstwo. I trudno odmówić im racji. Każdy choć trochę ogarnięty człowiek, zaopatrzonego w znajomość alfabetu i umiejętność posługiwania się rozumem, prędzej czy później dojdzie do tożsamyh wniosków. Różnica zdań może polegać wyłącznie na tym, czy ONI tego wirusa sami wyhodowali, czy tylko sprytnie wykorzystali sytuację jego «samoistnych narodzin» i ekspansji». Artykułowi towarzyszyła ilustracja przedstawiająca cień stereotypowego Żyda z karykaturalnie dużym nosem.

POLSKA. 6 kwietnia na portalu **Sport.pl** ukazało się wiele rasistowskich komentarzy pod artykułem opublikowanym w kontekście koronawirusa, tym razem wymierzonych w osoby pochodzenia afrykańskiego. Tekst odnosił się do propozycji dwóch francuskich lekarzy, aby testy szczepionek przeprowadzać na mieszkańcach Afryki. Przeciwno takim pomysłom publicznie zaprotestowali między innymi sportowcy: pochodzący z Kamerunu Samuel Eto'o (były zawodnik FC Barcelony) oraz austriacki piłkarz nigeryjskiego pochodzenia David Alaba (Bayern Monachium), który napisał: „Testowanie szczepionki w Afryce? Czy ci dwaj faceci są lekarzami czy klaunami? To rodzaj rasizmu, jakiego sobie nigdy nie wyobrażałem. Haniebny i nie do przyjęcia! Wszyscy musimy pracować ramię w ramię, by walczyć z tymi wirusem”. Pod artykułem streszczającym kontrowersyjną propozycję oraz krytyczne wypowiedzi zawodników – polscy internauci zamieścili m.in. następujące komentarze: „Jak się nie podoba, to droga do domu wolna. I tak ligi europejskie coraz bardziej przypominają Puchar Plemion Afryki”, „Niechże będzie jakiś pożytek z tych negroidów”, „I słusznie, szkoda świnek morskich!”, „Rozumiem, że szczepionką od białego człowieka wzgardzą. Ciekawe, skąd ją wtedy wezmą? Z Wakandy?”, „Subsaharyjcy wirusolodzy po oazowych akademiach medycznych sami sobie poradzą – nie potrzebują pomocy białych rasistów!”, „Niech spier...ją do Afryki, niech wymyślą szczepionkę i niech ją testują na Europejczykach. Jaki problem?”. Rasistowskie komentarze nie spotkały się z odpowiedzią ani reakcją moderatora.

WARSZAWA. 7 kwietnia **Hanna Kazahari**, mieszkająca w Tokio założycielka Forum Polonijnego TAMA w Japonii, oraz prowadzący rozmowę **Rafał Mossakowski** w programie emitowanym na **YouTube** na kanale **CEPolska (Centrum Edukacyjne Polska)** wygłosili stwierdzenia antysemityczne w kontekście pandemii koronawirusa. Oboje unikali przy tym słowa „Żydzi” i zamiast niego używali takich słów jak „syjoniści” czy „Rothschildowie”. Na przykład Mossakowski określił takim mianem członków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), szyderczo występując w ich imieniu: „Przecież to my, syjoniści, tę organizację żeśmy stworzyli i nią kierujemy”. Kazahari skwitowała to oświadczając, że pandemia to rzekomy wynik działania „Rockefellerów” [kolejne określenie odnoszące się do Żydów – dop. red.], którzy „chcą mieć kontrolę nad wszystkimi ludźmi na świecie, chcą mieć ludzi na łańcuchach, w klatkach, niewolników. Chcą zrobić z całego świata wielki, piękny obóz koncentracyjny”. Mówiła też o działalności Billa Gatesa i rzekomym „planie wprowadzenia IV Rzeszy przez syjonistów”. W dalszej części programu Kazahari roztaczała taką oto wizję: „Faszyzm to był narodowy socjalizm niemiecki pochodzący z Rothschildów, Rockefellerów. Komunizm też. Marksizm, leninizm wywodził się z ideologii Rockefellerów, Rothschildów, był finansowany, wspierany. Wszystkie te totalne absurdy, gułagi, kołchozy to był pomysł Rothschildów, Rockefellerów [...] – żebyśmy byli jak bydło prowadzone na rzeź. Obozy koncentracyjne to był ich pomysł. Znudziło się i przez parę lat robili muzułmanom obozy koncentracyjne, Palestyńczykom. Teraz już przysłała pora na Europę i na Stany Zjednoczone, i Japonię”.

Zarówno Kazahari, jak i Mossakowski podważali istnienie koronawirusa i negowali przypadki śmierci wskutek tej choroby – twierdzili, że „media syjonistyczne” manipulują zdjęciami piętrzących się trumien w USA i we Włoszech i że obrazy te miałyby pochodzić z 2014 roku.

Obydwoje porównali również sytuację przeciwdziałania pandemii w Polsce... do obozu koncentracyjnego. Mossakowski powiedział: „Telewizja powinna wziąć filmy archiwalne z Auschwitz-Birkenau, puszczać je i mówić: oto właśnie dzisiaj w Warszawie tak Polacy pracowali, wszyscy podobnie ubrani w takie pasiaki obozowe i to jest właśnie kolejny dzień koronawirusa w Polsce”. Na co Kazahari odpowiedziała, że „od Auschwitz-Birkenau daleko nie odeszliśmy” i przekonywała, że współcześnie odbywają się rytuały wytaczania i spożywania krwi dziecka, zaś jako przykład podała... Hillary Clinton, która „ze swoją asystentką torturowała dziewczynkę” [sic!] (prawdopodobnie chodzi o nawiązanie do tzw. „pizzagate”, absurdalnej teorii spiskowej rozpowszechnianej przez skrajną prawicę w USA w 2016 roku). Mówiła też o „książce kucharskiej napisanej przez doktora Mengele wspólnie z Hilary Clinton, gdzie kroi się ludzi”. Na koniec rozmowy dodała, że „trzeba się obawiać faszystowskiego rządu, który realizuje syjonistyczny plan w Polsce”, bo „mamy totalną sytuację podbramkową obozu koncentracyjnego, a polskie służby są kapo obozowym w tym obozie”.

W audycjach na znanym z propagowania antysemityzmu kanale CEP (dawniej **Centrum Edukacyjne Powiśle**) wielokrotnie występowali między innymi **Rafał Ziemkiewicz** (prowadzący programy w **TVP Info**) oraz poseł **Konfederacji Krzysztof Bosak**, kandydat na urząd prezydenta RP w wyborach w 2020 roku.

SZPROTAWA. 8 kwietnia lokalne media poinformowały że ochroniarz sklepu **Biedronka** przy ulicy Młynarskiej nie wpuścił do sklepu Ukraińca z powodu jego pochodzenia. Jeden ze świadków tego zdarzenia relacjonował: „Gdy młody człowiek chciał wejść do sklepu, ochroniarz zapytał go, czy jest Polakiem, czy Ukraińcem. Gdy odparł, że Ukraińcem, usłyszał, że nie wejdzie do środka”. Ksenofobiczne zachowanie pracownika prawdopodobnie wynikało z przeświadczenia, że wszystkie osoby pochodzenia ukraińskiego w Szprotawie są nosicielami koronawirusa. Nikt spośród klientów nie zareagował na tę sytuację. Tego samego dnia poszkodowany mężczyzna wrócił do Biedronki w towarzystwie kobiety, także pochodzącej z Ukrainy. Gdy próbowali zrobić zakupy, ochrona wezwała policję, posądzając Ukraińca o to, że przyszedł do sklepu w czasie odbywania kwarantanny. Po interwencji funkcjonariuszy okazało się, że podejrzania wobec mężczyzny i doniesienie na niego były bezpodstawne. Przedstawiciele Biedronki wydali w tej sprawie oświadczenie. Wynikało z niego, że ochroniarze postąpili zgodnie z wytycznymi otrzymanymi wcześniej od lokalnej policji, która miała „jednoznacznie prosić o niewpuszczenie na teren sklepu żadnego obywatela Ukrainy oraz o natychmiastowy telefon na alarmowy numer 112”. Twierdzeniom tym zaprzeczył Marcin Maludy, rzecznik prasowy lubuskiej policji: „To była jedynie reakcja ochrony marketu. Dziwi mnie, że duża sieć handlowa stara się przerzucić działania swoich pracowników na policjantów”.

WARSZAWA. 8 kwietnia na falach **Radia Wnet** (a także na jego stronie internetowej i kanale na **YouTube**) zaprezentowano słuchaczom kuriozalną audycję prezentującą teorię spiskową na temat koronawirusa autorstwa znanego brytyjskiego ekstremisty **David'a Icke'a**. W długim wywodzie, referowanym przez redaktora **Jana Olendzkiego**, pytano słuchaczy: „Co łączy Dolinę Krzemową, Forum w Davos, Covid-19, zamach 11 września i film z Jennifer Lawrence?” (chodzi o film *Igrzyska śmierci* w reżyserii Gary'ego Rossa, w którym władze zmuszają uczestników do udziału w śmiertelnie niebezpiecznych igrzyskach; obraz ten stanowi wizję społeczeństw zniewolonych przez totalitarne dyktatury). W odpowiedzi Icke stwierdzał między innymi: „To, co widzimy za każdym razem, gdy dzieje się coś takiego – ataki z 11 września to klasyczny przykład – [...] to wszystko zbliża nas do modelu Społeczeństwa Igrzysk Śmierci [...]. To, co teraz widzimy, to zbliżająca się realizacja takiego projektu społecznego jak Społeczeństwo Igrzysk Śmierci”. Zdaniem Icke'a odpowiedzialna za epidemię koronawirusa jest globalna grupa określana jako „kult”, z którą związani są „szaleńcy z Doliny Krzemowej”, Światowa Organizacja Zdrowia, brytyjski następca

tronu księżę Karol i przedsiębiorca Bill Gates. Prowadzący audycję z powagą referował poglądy Icke'a, stwierdził też, że stanowią one „ciekawy głos w dyskusji”.

David Icke to były zawodowy piłkarz i prezenter sportowy, od lat znany w świecie jako jeden z twórców najbardziej skrajnych teorii spiskowych, często o charakterze antysemitycznym. Trzonem jego teorii jest przekonanie o istnieniu ukrytej wśród ludzi rasy reptilian, czyli „ludzi jaszczurów”, do których należeć mieli między innymi były amerykański prezydent George W. Bush i królowa Elżbieta II. Poprzez Zakon Iluminatów grupa ta dąży do kontroli nad światem, a dowodem na to miałyby być **Protokoły mędrców Syjonu**. Reptilianie mieli też sfałszować historię Holokaustu i ataku na nowojorski World Trade Centre w 2001 roku. 1 maja 2020 roku profil facebookowy Icke'a został usunięty za głoszenie teorii spiskowych w sprawie koronawirusa. 2 maja anglojęzyczny kanał Davida Icke'a (z którego Radio Wnet czerpało inspirację) został też usunięty za głoszenie niebezpiecznych teorii spiskowych na temat koronawirusa z portalu YouTube.

Prowadzący audycję w Radiu Wnet poinformował na antenie, że prezentacja poglądów Davida Icke'a odbyła się na osobiste życzenie dyrektora radia **Krzysztofa Skowrońskiego**. Skowroński jest między innymi prezesem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, a związana z rozgłośnią publikacja pt. „Kurier Wnet” otrzymała w 2020 roku dotację Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Patriotyzm jutra”.

WARSZAWA. 8 kwietnia w programie **Express Biedrzyckiej** (wyemitowanym na **YouTube** na kanale dziennika „**Super Express**”), który był poświęcony głównie problemowi pandemii koronawirusa, poseł na Sejm RP **Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja)** wygłosił następujące stwierdzenie: „Mężczyźni muszą umieć zabijać. Jeżeli nie umiemy zabijać, to zostaniemy wyrżnięci przez Arabów, przez Chińczyków, przez kogokolwiek”. Prowadząca **Kamila Biedrzycka** w żaden sposób nie odniosła się do tej wypowiedzi.

WARSZAWA. 8 kwietnia w wywiadzie opublikowanym na portalu **Weszlo.com** **Maciej Purchała**, prezes **Hutnika Warszawa** (IV liga piłki nożnej, grupa mazowiecka północna), wygłosił komentarz o charakterze homofobicznym. W rozmowie na temat sytuacji finansowej klubów w związku z epidemią koronawirusa – stwierdził: „Z Hutnikiem będzie tak: jeżeli miasto nie pomoże, bo dzielnica to na pewno nie, ona woli wspierać LGBT, to wycofujemy zespół”.

WARSZAWA. 9 kwietnia w wywiadzie dla kanału **Panta rhei** w serwisie **YouTube** poseł **Konfederacji Grzegorz Braun** zaprezentował ksenofobiczne teorie spiskowe na temat pochodzenia koronawirusa. W swoim wywodzie przedstawił taką wizję: „Może to jest po prostu akt wojny biologicznej? [...] Jeśli to jest akt wojny biologicznej, to czy to jest akt inicjujący, czy to jest akt uprzedzający? Może to jest uderzenie deeskalacyjne, które miało osadzić w blokach startowych armie czy floty już szykujące się do działań konwencjonalnych w sensie naszych wyobrażeń o trzeciej wojnie światowej? [...] Kto na tym zyskuje? Chińczycy, Amerykanie, Moskale, Żydzi, wszyscy naraz?”. Inna teoria spiskowa zaprezentowana przez Brauna dotyczyła rzekomego wszczepiania chipów wraz ze szczepionką na koronawirusa: „Jak będzie pora odtrąbić wielkie zwycięstwo nad koronawirusem, wtedy zostaną wypuszczeni z domu ci, którzy pójdą prosto do przychodni dać się zaszczepić, a przy okazji dostaną [...] znamię bestii na czoło w postaci jakiegoś elektronicznego komponentu, który trwale wprowadzony zostanie w naszą konstrukcję”. W wywiadzie tym Braun wypowiedział także stwierdzenia o charakterze antysemitycznym. Nawiązał do rzekomych żydowskich roszczeń wobec Polski. Stwierdził: „Sposoby na to, żeby wypłacić to, czego Żydzi żądają, się znajdują. Tu się przepłaci za jakieś super ekstra sprzęty dla wojska; sama operacja wyprowadzania nas z tego kryzysu, ten program ratunkowy, to nas niewątpliwie będzie słono kosztowało. To będzie świetna okazja do tego, żeby po raz kolejny owce ogolić do gołej skóry. Przyjdą teraz z pomocną dłonią lichwiarze i będą nas ratować, a rząd warszawski razem z prezydentem od tego są, żeby rzucić się w objęcia tych lichwiarzy”. W komentarzach pod tym

materiałem pojawiło się również wiele antysemitycznych i ksenofobicznych stwierdzeń i teorii spiskowych, na przykład: „Polacy będą płacić roszczenia żydowskie”, „Zza zasłony dymnej wyłania się stado baranów z jakimś beduinem na czele, wychodzą z lasów i parków, zalewając nasze miasta, aplikują Koran w czopkach i gwałcą psy”, „Nareszcie 5G pozabija gojów!” i „Jeszcze teraz Żydzi czekają na Mesjasza, czyli naszego Antychrysta. Apokalipsa pełną gębą”.

POZNAŃ. 10 kwietnia prezydent miasta Jacek Jaśkowiak zwrócił się z apelem do mieszkańców z powodu ksenofobicznych aktów wrogości, jakie nasiliły się w związku z epidemią koronawirusa. Jaśkowiak zaapelował: „Niestety, migranci pochodzenia azjatyckiego coraz częściej spotykają się z zachowaniami dyskryminującymi, wynikającymi z niewiedzy i lęku przed chorobą. [...] Wspierajmy się nawzajem, nie prowokujmy zachowań dyskryminujących, współpracujmy dla dobra nas wszystkich bez względu na pochodzenie”. Pod treścią tego apelu, opublikowanego między innymi na portalu **epoznan.pl**, pojawiły się rasistowskie komentarze i teorie spiskowe, na przykład: „Ukraińcy, Ruski, Niemcy i muzułmanie to nasz wróg!”, „A ten jak zwykle bardziej się martwi o przyjeźdnego araba niż Poznaniaka”, „Precz z obcokrajowcami!!!”, „a idź ty bez maski do tych ciapatych, witaj się z nimi łapami”, „idee lewactwa w postaci zmniejszenia POpulacji dzieją się na naszych oczach – to spurek [sic!] i inne postulowały, aby zmniejszyć liczbę ludności i proszę – POMogły jak zawsze komunistyczne Chiny, produkując świrusa, a teraz robią kapuchę na sprzedaży masek i respiratorów”, „ale koronka przyszła z chin przecież... to właśnie z ich nacją kojarzy się cały ten syf... szkoda, że prezydent takimi pierdołami się przejmuje jak fakt, byśmy nie pogarszali stosunków z obcymi nacjami...”.

WARSZAWA. 11 kwietnia w audycji publicznego **Polskiego Radia 24** pt. „Jakie mogą być społeczno-ekonomiczne skutki pandemii koronawirusa?” jej autor **Robert Tekieli** (były redaktor naczelny „Brulionu”, obecnie publicysta „Gazety Polskiej”) i gość **Jakub Pacan** (dziennikarz „Tygodnika Solidarność”) wykorzystali pandemię do ponaddwudziestominutowego ataku na wyobrażonych wrogów ideologicznych. Tekieli wywodził między innymi: „Cywilizacja zachodnia od pół wieku jest poddana opresji, nowa forma rewolucji, rewolucja tęcza, rewolucja zielona, ekoreligia. [...] Ta rewolucja idzie przez ONZ, Unię Europejską. [...] Jaki świat będzie po pandemii, czy rewolucja będzie dalej niszczyła naszą cywilizację i jakimi sposobami? [...] Ten nurt rewolucyjny, tu jest plan, to wszystko ma jakiś cel. [...] Przypomnijmy, że liberalizm jest ideologią pokrewną marksistowskiej. [...] Jest bardzo wiele różnych pomysłów spiskowych [...], jest ideologia LGBT, jest ideologia gender, jest ideologia wegańska, jest ideologia a właściwie już religia ekologiczna, ekoterroryzm. [...] Takie słowa jak naród, matka, ojciec są niszczone. [...] Jeśli myślimy o ideologii LGBT, to jest jakieś obrzydlistwo. [...] Taka walka z językiem rozpoczęła się w czasach nowożytnych od rewolucji luteranckiej, a szczególnie to widać w rewolucji anglikańskiej, gdzie grzech jednego człowieka, Henryka VIII, doprowadził do tego, że odłączył się kościół anglikański, nastąpiła schizma [w XVI-wiecznej Anglii – dop. red.]. Ta rewolucja, która toczy się od 1968 roku, przechodzi przez instytucje, jest po prostu instytucjonalizacją grzechu, ci ludzie na wszelkie sposoby próbują wprowadzić logikę destrukcji i chaosu poprzez zmuszenie społeczeństw do tego, aby żyły w grzechu”.

WARSZAWA. 11 kwietnia (w Wielką Sobotę przed Świętami Wielkanocnymi) redakcja prawicowego portalu **wpolityce.pl** opublikowała wywiad ze znanym z szerzenia teorii spiskowych dr. **Rafałem Brzeskim**, przedstawionym jako „specjalista w dziedzinie wojny informacyjnej”. Brzeski opowiadał o rzekomo pozytywnych skutkach ideologicznych pandemii koronawirusa: „To, czego jesteśmy obecnie świadkami, określam mianem «globalizacja dała mordę w piach». Bo tak jest. Koronawirus zrobił jedno wielkie «sprawdzam». Nie sprawdziła się ideologia globalizacji [...]. Koronawirus urządził wielkie «sprawdzam» globalistycznej ideologii i globalistycznej gospodarce. [...] Czekają nas przekierowanie gospodarcze, zmiana ideologii”.

Ponadto dał wyraz satysfakcji z liczby ofiar w niektórych krajach: „Szczęśliwie, również Rosja zaczyna mieć koronawirusa. Za dwa-trzy tygodnie będzie miała bardzo poważny problem”. Wyraził też nadzieję na ciąg dalszy nieszczęśliwych zdarzeń i kolejne ofiary: „Jeden ze scenariuszy przewiduje, że w Rosji wybuchnie kolejna rewolucja, podobna do bolszewickiej. Przypomnę, że rewolucja bolszewicka wybuchła w znacznej mierze wskutek upływu krwi, olbrzymiej liczby żołnierzy poległych w I wojnie światowej. To był zapalnik. Kolejna może wyniknąć z liczby ofiar koronawirusa. Rosja może mieć jeszcze większy problem niż my. Wówczas całe to szczucie odbije jej się czkawką”.

KRAKÓW. 12 kwietnia Fundacja W Stronę Dialogu uruchomiła internetową zbiórkę, aby zaopatrzyć najbardziej potrzebujące romskie społeczności w maseczki i środki dezynfekujące w związku z epidemią koronawirusa. Na Facebooku pod postem dotyczącym tej inicjatywy pojawiło się wiele rasistowskich komentarzy. Organizatorka zbiórki, dr Joanna Talewicz-Kwiatkowska, w wypowiedzi dla mediów poinformowała, że internauci zareagowali na tę inicjatywę „wściekłością, że jak możemy pomagać Cyganom, a nie Polakom. Ludzie są przekonani, że Romowie sami są winni, że żyją na marginesie. Że nie chcą się integrować, mają dziwne zwyczaje, są brudni, nieprzystosowani, leniwi, nie lubią Polaków. I jakby pracowali, to stać by ich było na maski. Wiele komentarzy pod postem o zbiórce musieliśmy usunąć, bo były tak wulgarne. Na mnóstwo wiadomości odpisywaliśmy, próbując tłumaczyć, że to nie kultura ani różnice etniczne spowodowały, że wielu Romów żyje w ubóstwie, ale sytuacja polityczno-społeczno-ekonomiczna. [...] Ludzie odpisywali: i tak nie zmienimy zdania”.

WARSZAWA. 14 kwietnia na antenie **Radia Wnet** celebryta **Wojciech Cejrowski** wygłaszał zabarwione ksenofobią pseudonaukowe teorie spiskowe na temat rzekomej szkodliwości sieci 5G i jej związku z epidemią koronawirusa. Stwierdził: „Przebywanie w pobliżu 5G daje bardzo podobne objawy do korony. Bo się gotuje w nas woda. [...] Popatrzmy na 5G w Chinach teraz – ja się nie boję ryżych obrażać, bo nie mam z nimi interesów – głównym miastem, gdzie się postawiło 5G, to jest Wuhan właśnie”. Cejrowski bagatelizował ofiary pandemii, mówiąc o „Lombardii, gdzie jest kupa staruszków, kupa Chińczyków”. Z kolei 18 marca na **Facebooku**, w reakcji na artykuł zatytułowany *Chiny oferują Polsce pomoc w walce z koronawirusem*, Cejrowski wyraził swoją wrogość wobec Chińczyków, mówiąc wręcz o stanie wojny [sic!]: „Niebezpieczna taka pomoc. Chińczycy kłamali i kłamią [...]. Chiny atakują i to jest wojna, a nie bratnia pomoc”.

WARSZAWA. 14 kwietnia poseł **Konfederacji Grzegorz Braun** zamieścił na swoim kanale w serwisie **YouTube** nagranie, w którym snuł teorie spiskowe na temat pandemii koronawirusa. Powiedział między innymi: „Co tutaj właściwie jest grane? Czy to wojna biologiczna już? Czy to było uderzenie deeskalacyjne tym wirusem i kto właściwie kogo uderzył? Czy to towarzysze amerykańscy [...], czy też uderzyli Chińczycy? Czy to może Bill Gates?”. Poseł sugerował ponadto, że korzyści z powodu pandemii będą czerpali Żydzi: „Czy to czysty zbieg okoliczności, że akurat w państwie położonym w Palestynie [chodzi o Izrael – Braun kwestionuje istnienie państwa Izrael i nie wymienia jego nazwy – dop. red.] jakiś instytut badawczy, jakieś laboratoria pierwszorzędne notują wielkie sukcesy w pracach nad szczepionką?”. Dodał również: „Widzimy, że wielkim wygranym, przynajmniej u nas, jak zwykle będą duzi lichwiarze, ponieważ to przez ich ręce będą przechodziły transakcje, procedury pomocowe, które rząd stręczy polskim przedsiębiorcom”. W swoim wystąpieniu Braun nazwał potencjalny certyfikat, jaki miałyby otrzymywać osoby uodpornione na koronawirusa, „certyfikatem koszerności”.

WARSZAWA. 14 kwietnia podczas audycji w radiu RDC Ola Dinh, przedstawicielka społeczności wietnamskiej w Polsce, poinformowała o incydentach, których doświadczyła w związku z epidemią koronawirusa. Jak relacjonowała, była obrzucana ksenofobicznymi wyzwiskami na ulicy, spotkała

się też z innymi przejawami niechęci, jak ostentacyjne omijanie jej w sklepie przez pozostałych klientów. Dinh, która całe życie spędziła w Polsce, tak odniosła się do tych incydentów: „Odkąd zaczęła się epidemia, to jest to [rasizm – dop. red.] dużo bardziej odczuwalne teraz”.

WARSZAWA. 14 kwietnia **Radio Wnet** wyemitowało wywiad z ks. **Tomaszem Jochemczykiem** (polskim duchownym pracującym obecnie w Ligurii w północnych Włoszech) zaprezentowany również na stronie internetowej radia pod tytułem: *We Włoszech będzie można pójść do księgarni, ale nie do kościoła*. Ks. Jochemczyk: *Widać tu działanie masońskiego rządu*. Duchowny przez cały program ubolewał nad rzekomym prześladowaniem Kościoła katolickiego we Włoszech w związku z restrykcjami sanitarnymi spowodowanymi pandemią koronawirusa. Jak twierdził: „Pod płaszczykiem koronawirusa, jest bardziej lub mniej ukryte prześladowanie Kościoła”, za które winą obarczył spisek masonów kontrolujących władzę: „Widać, jakie jest tu działanie masońskiego włoskiego rządu”. W swojej wypowiedzi nie wspomniał o realnym zagrożeniu ze strony koronawirusa, szczególnie odczuwalnym w północnych Włoszech, gdzie w ciągu kilku tygodni zmarły z tego powodu dziesiątki tysięcy osób. Duchowny skrytykował również polskie regulacje ograniczające liczbę wiernych w kościele podczas pandemii.

RZESZÓW. 15 kwietnia w wywiadzie dla „Przeglądu Sportowego” **Andrzej Grzyb**, były reprezentant Polski w piłce siatkowej, a obecnie menedżer siatkarski, przedstawił kuriozalną propozycję, by ze względu na epidemię koronawirusa najbliższy sezon rozgrywkowy siatkówki odbył się tylko z udziałem rdzennych Polaków. W swoim wywodzie przekonywał: „Dla dobra polskich klubów w kolejnym sezonie do minimum powinno się ograniczyć udział w rozgrywkach cudzoziemców. Myślę nie tylko o zawodnikach, ale także o trenerach i członkach sztabów szkoleniowych. Wiem, że zaraz podniesie się krzyk wśród prezesów, siatkarzy i kibiców, ale moim zdaniem nie ma innego wyjścia”. Ponadto w wywiadzie Grzyb oskarżył zagranicznych graczy i trenerów o to, że spowodują nawrót epidemii w Polsce: „Nie może być tak, że Polka czy Polak zostanie bez pracy, bo klub zatrudni sobie obcokrajowca. W pierwszej kolejności musimy zadbać o rodzimych siatkarzy i trenerów. Po drugie, po pandemii im mniej podróży pomiędzy krajami, tym lepiej. Wyobraźmy sobie ten Armagedon związany z powrotami cudzoziemców do Polski. Mamy narażać się na kolejny atak wirusa?”. Postulował również: „Nie ma sensu wyrzucać pieniędzy na obcokrajowców. Mamy kwiecień, jest więc wiele czasu na rozwiązanie wcześniej podpisanych umów z obcokrajowcami”. Do propozycji Grzyba z aprobatą odniósł się trener przygotowania fizycznego **Michał Adamczewski** (był między innymi członkiem sztabu szkoleniowego w reprezentacji Polski juniorów w siatkówce), który stwierdził: „Kluczem jest dzisiaj wzmacnianie szkolenia i optymalizacja wydatków. Nie osiągniemy tego, zatrudniając Włocha kosztem Polaka”. Pozytywnie na te postulaty zareagował również wiceprezes **Polskiego Związku Piłki Siatkowej** i poseł do Parlamentu Europejskiego z ramienia **Prawa i Sprawiedliwości Ryszard Czarnecki**. W rozmowie z „Przeglądem Sportowym” deklarował, że propozycja ograniczenia liczby obcokrajowców w rozgrywkach jest „warta rozważenia”, ale byłaby trudna do przeprowadzenia ze względów formalnych. Czarnecki zalecał więc, by to władze klubów przejęły inicjatywę w tej sprawie: „Obawiam się jednak, że całkowita rezygnacja z zagranicznych zawodników i trenerów to mało realna wizja. Choć oczywiście można myśleć o pewnych ograniczeniach w tym zakresie. PZPS odgórnie jednak tego nie robi. Nie ma ani narzędzi, ani podstaw prawnych. Kluby musiałyby się porozumieć w tej sprawie i prowadzić wspólną politykę”. Dyskryminacja w zatrudnieniu ze względu na narodowość (a także ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną) jest sprzeczna z prawem polskim i Unii Europejskiej.

TORUŃ. 15 kwietnia w rozmowie z portalem **Radia Maryja** dr **Zbigniew Hałat**, były główny inspektor sanitarny i były wiceminister zdrowia, oskarżył Światową Organizację Zdrowia (WHO) o

to, że zajmuje się „głównie swoimi sprawami, a więc przede wszystkim promowaniem kultury LGBT czy też tzw. genderyzmu, zamiast właśnie tym, z czego żyć powinna, a więc zwalczaniem chorób zakaźnych”. Hałat wygłosił też zabarwione ksenofobią teorie spiskowe o rzekomych celach WHO: „Zawsze była to organizacja służąca interesom komunistów – czy to rosyjskich, czy to chińskich ostatnio. Zwłaszcza ostatnio Chińczycy, przejmując kolonizację Afryki, posługują się właśnie organizacjami międzynarodowymi jako płaszczykiem dla swoich działań”. Ponadto Hałat w obraźliwy sposób wypowiedział się o dyrektorze generalnym WHO, pochodzącym z Etiopii dr. Tedrosie Adhanomie Ghebreyesusie, nazywając go „znanym z przeszłości terrorystą etiopskim”.

WARSZAWA. 15 kwietnia w wywiadzie transmitowanym w serwisie **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) **Robert Bąkiewicz**, prezes **Stowarzyszenia Marsz Niepodległości** i były rzecznik prasowy **Obozu Narodowo-Radykalnego**, powiązał ze sobą (i zrównał) zagrożenie epidemią koronawirusa z zagrożeniem z powodu rzekomych „roszczeń żydowskich”. Stwierdził: „ona [kwestia roszczeń – dop. red.] sama w sobie może być zabójcza, a jeszcze skompilowanie tego z koronawirusem doprowadzi do upadku państwa polskiego”. Mówił też o konieczności „niedopuszczenia do grabieży [ze strony – dop. red.] organizacji żydowskich, tych wyłudzczy, tych szantażystów”.

Tego dnia w Sejmie odbyło się czytanie kontrowersyjnych obywatelskich projektów ustaw, wśród nich projektu zwanego „Stop 447” popieranego przez **Konfederację**. Dotyczył on tzw. amerykańskiej ustawy nr 447, która w Polsce jest wykorzystywana przez zwolenników skrajnej prawicy jako pretekst do propagowania antysemickich teorii spiskowych. Bąkiewicz wygłosił na mównicy sejmowej (jako wnioskodawca) przemówienie, w którym użył sformułowania „tzw. Holokaust”.

POZNAŃ. W drugiej połowie kwietnia na Wildze „nieznani sprawcy” w środku nocy wybili kamieniami szyby w oknach mieszkania Filipińczyka, który od dziesięciu lat mieszka w Polsce. „To było jak bomba. Wstałem z łóżka, żeby zobaczyć, co się stało, ale nikogo na zewnątrz nie było. W pokoju znaleźliśmy duży kamień” – relacjonował w wypowiedzi dla mediów. Powiadomił o tej sprawie policję. Reportaż na temat tego zdarzenia ukazał się 23 kwietnia w stacji TVN24. Kilka godzin po emisji tego materiału, znów w nocy, doszło do drugiego ataku na mieszkanie Filipińczyka. Ktoś ponownie obrzucił je kamieniami. Według poszkodowanego mężczyzny obie napaści były związane z epidemią koronawirusa i przejawami wrogości wobec osób pochodzących z Azji. „Niektórzy Filipińczycy mają takie doświadczenie, że ludzie krzyczą za nimi na ulicy «Korona!». Jednemu z Filipińczyków splunęto w twarz i ktoś krzyknął za nim «Chińczyk!». Bardzo się boimy” – powiedział w rozmowie telewizyjnej. Ksenofobiczną napaść potępił 24 kwietnia na konferencji prasowej prezydent miasta Jacek Jaśkowiak: „Jestem zbulwersowany tym, że jednego z obcokrajowców, który mieszka w Poznaniu, spotkały takie nieprzyjemności. [...] Bardzo proszę o to, żeby z szacunkiem odnosić się do cudzoziemców. To, że ktoś ma inny kolor skóry albo inne rysy, nie oznacza, że stwarza dla nas większe zagrożenie. Proszę o to, żeby wszystkich traktować życzliwie”.

GRZECHYNIA. 16 kwietnia ks. dr hab. **Piotr Natanek**, suspendowany duchowny katolicki, wygłosił w założonym przez siebie ośrodku rekolekcyjnym w Grzechyni (powiat Sucha Beskidzka) transmitowane w portalu Youtube kazanie, w którym przywołał szereg teorii spiskowych w kontekście epidemii koronawirusa. Stwierdził m.in.: „Zakładamy, że szczepionkę i chorobę wymyślili. [...] Kiedy wykluli **Hitlera** – to wykluli Ameryka, masoneria” [...] „Jest ogólny plan zmniejszenia populacji na świecie – to już robią od dawna. Aborcje, prezerwatywy, środki antykoncepcyjne – to im nie wychodzi, więc trzeba będzie to rozwiązać w typie Auschwitz-Birkenau”. Natanek w toku swojego wywodu na temat epidemii wtrącił ponadto antysemicką aluzję względem arcybiskupa Stanisława Gądeckiego: „Co znowu nasz przywódca Sanhedrynu

wymyślił?” (Sanhedryn to najwyższa żydowska instytucja religijna i sądownicza w okresie greckorzymskim). Dopatrywał się też spisku przy wyborze „tak zwanego nowego papieża”: „Jacy sprytni i inteligentni są masoni. [...] Specjalnie dobrali imię Franciszek. [...] Mam cały artykuł w języku niemieckim, ze strony masonerii, jej forpoczty, klubu Rotary”. Natanek został suspendowany przez władze kościelne w 2011 roku „za ostentacyjnie okazywane nieposłuszeństwo”. Od tamtej pory wciąż wygłasza kazania i transmituje je w internecie (wiele spośród jego nagrań ma 50-70 tysięcy wyświetleń na **YouTube**, są też takie, które mają po 400-600 tysięcy, a jedno z kazań ma ponad 3 miliony odsłon). Głoszone przez niego treści wielokrotnie miały charakter antysemicki. Kościół nie zastosował wobec niego żadnych innych kar, na przykład ekskomuniki czy wydalenia ze stanu kapłańskiego.

WARSZAWA. 16 kwietnia na **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) publicysta **Krzysztof Karoń** w rozmowie z **Marcinem Rolą** wygłaszał teorie spiskowe na temat Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i epidemii koronawirusa. Swoją wywód rozpoczął od obraźliwych stwierdzeń na temat Billa Gatesa, który, jak podkreślił Karoń, wspiera finansowo WHO: „To jest kryminalista, to jest bandyta. [...] Opowiedział się za pewną wizją świata, to jest koncepcja barbarzyńska, zbrodnicza. On ma bardzo dużo kradzionych pieniędzy, w związku z tym może robić z tymi pieniędzmi, co chce i właśnie robi, co chce”. Dalej Karoń wskazał niejasno na istnienie celu, który miałyby przyświecać działalności WHO: „Od samego początku była organizacją ideologiczną”, która reprezentuje „te części lewicy i prawicy, które są po prostu złodziejskie, które dążą do tego, żeby odtworzyć światowy system grabieży. Po to, żeby móc zrealizować ten plan, to muszą być przeprowadzone operacje na ludziach, na społeczeństwie, jak i musi być zbudowana infrastruktura”. Według Karonia, „przełomowy moment w historii WHO, w którym się określiło ideologicznie, to był moment, w którym wykreślono z listy zbroczeń homoseksualizm”. Następnie obraźliwie wypowiadał się on o dyrektorze WHO, pochodzącym z Etiopii T. A. Ghebreyesusie: ma „londyńsko-afrykańskie zaplecze marksistowskie”, „to jest przypadek Pol Pota”. Następnie Karoń stwierdza, że Stany Zjednoczone nie chcą „wycofać się z patologicznego kursu, na którym się znajdują od chwili powstania [swojego – dop. red.] państwa czy tego tworu”. Trump miałby zdać sobie sprawę, że „świat białego człowieka nie jest w stanie wyprodukować tego, co sam potrzebuje”. W związku z tym w USA do pracy „będą potrzebować zastępczych złotych ludzi, pytanie, czy przypadkiem nie chodzi o nas”. Karoń w swym wywodzie wtrącił również uwagę o charakterze antysemickim, oświadczając, że nad postacią Trumpa „coraz straszniej zaczyna wisieć liczba 447 i jest bardzo prawdopodobne, że on, załatwiając własny interes, nas poświęci” (nawiązał w ten sposób do tzw. amerykańskiej ustawy nr 447, która w Polsce jest fałszywie przedstawiana przez zwolenników skrajnej prawicy jako nakaz wypłaty rzekomych „roszczeń żydowskich”). W dalszej części audycji Karoń rozwinął swoją szokującą teorię spiskową dotyczącą WHO: „Jeśli dojdzie do takiej sytuacji, w której trzeba będzie zrealizować określony projekt ideologiczny, to ta organizacja stanie się międzynarodową organizacją eksterminacji i zabijania ludzi, ponieważ tam nie ma żadnych hamulców”. Według niego WHO wspiera „najbardziej zbrodniczy projekt, jaki pojawił się od wielu dziesiątek lat: to jest ta wczesna seksualizacja dzieci, której sens sprowadza się do [...] zezwierzczenia gatunku ludzkiego”. Karoń stwierdził też, że „z punktu widzenia gatunku ludzkiego” to jest organizacja „przestępcza” i „zbrodnicza”.

WARSZAWA. 16 kwietnia w programie **W tyle wizji** emitowanym w **TVP Info** prowadzący audycję **Rafał Ziemkiewicz** po raz kolejny wygłosił zabarwiony ksenofobią komentarz, podżegający do niechęci wobec migrantów. Podejmując temat epidemii koronawirusa, zwrócił się z następującym pytaniem do swojej rozmówczynie, Polki mieszkającej w Szwecji: „Jest opinia o tym, że Szwedzi są społeczeństwem bardzo zdyscyplinowanym, ale są też społeczeństwem z ogromną liczbą imigrantów – i chciałem spytać, czy ci imigranci tak samo do tego podchodzą, czy oni się też boją tej choroby? Są z różnych krajów zachodnich takie opinie, że oni po prostu lekceważą to sobie

kompletnie i uważają, że ich to nie dotyczy”. W odpowiedzi na te sugestie – ku zaskoczeniu Ziemkiewicza – jego rozmówczyni oświadczyła, że w kwestii przestrzegania zaleceń i profilaktyki koronawirusa „osoby z innych krajów są dużo bardzo zmobilizowane niż rodowici Szwedzi”. Ziemkiewicz sam do niedawna bagatelizował zagrożenie epidemią. 6 marca na antenie **TV Republika** tak mówił o koronawirusie: „Przecież to jest grypa! Ona pójdzie jak nie tędy, to tamtędy. Te wszystkie absurdy z zamykaniem imprez czy tam, w Lombardii, całego miasta – to nie ma najmniejszego sensu. Bo to jest grypa i ona się i tak w ten czy w inny sposób rozprzestrzeni. I też nie jest to jakaś dzuma, jakaś ebola, że będą ludzie konać na ulicach, w drgawkach umierać. Tylko będzie paru ludzi udzielać wywiadu”. Z kolei 9 marca na antenie programu *W tyle wizji* w TVP Info tak odniósł się do decyzji o zamknięciu kościołów we Włoszech w związku z gwałtownym wzrostem liczby zachorowań: „Zawsze było tak, że kiedy jakaś plaga dotyka ludzkości, to ludzkość chrześcijańska szukała pomocy w kościołach, ponieważ wierzyła w Boga. Natomiast taka decyzja biskupów włoskich oznacza, że Boga nie ma, ich zdaniem. [...] Z tego co pamiętam, jest takie przykazanie kościelne – raz w tygodniu katolik powinien uczestniczyć we mszy. Ale jeżeli nie ma mszy w całym regionie, bo Kościół się wypiął na wiernych i zamknął, to co on ma zrobić?”. Wprowadzone we Włoszech zarządzenie Ziemkiewicz skomentował również 9 marca na swoim profilu na **Twitterze**: „Burdele [...] działają, na szczęście. Gdzieś w końcu pociechy duchowej szukać trzeba, skoro firma do tego powołana odmawia”.

WROCLAW. **Roman Zieliński**, znany przez lata jako lider pseudokibiców **Śląska Wrocław**, skazany w 2015 roku za podżeganie do nienawiści narodowej i rasowej w wydanej przez siebie książce *Jak pokochałem Adolfa Hitlera*, w ramach swojej aktywności internetowej wiele razy negował zagrożenie pandemią koronawirusa, przywołując bardziej realne według niego zagrożenie żydowskie. W wielokrotnie powtarzonym przez siebie wpisie na **Twitterze** z 16 kwietnia lamentował: „Z przykrością patrzę na nasze społeczeństwo. Dumny naród, a tak łatwo za sprawą propagandy dał sobie nałożyć idiotyczne maseczki na twarze. Na co jeszcze sobie pozwolimy? Jak nas będą okradać na 447 sposobów, też będziemy milcząco potakiwać, udając, że to dla naszego dobra?” (nawiązał w ten sposób do tzw. amerykańskiej ustawy nr 447, która w Polsce jest fałszywie przedstawiana przez zwolenników skrajnej prawicy jako nakaz wypłaty rzekomych „roszczeń żydowskich”). W innym wpisie, z 20 kwietnia, Zieliński odnosi się do rasistowskich pseudonaukowych interpretacji koronawirusa: jego zdaniem, skoro niedobór witaminy D wytwarzanej podczas opalania sprzyja Covid-19, to „już wiadomo dlaczego Murzyni nie są tacy wrażliwi na wirusa”. We wpisie z 30 kwietnia ponownie powołał się na swoje kompetencje antropologiczne, ogłaszając: „Mam w oczach. Murzyn to Murzyn, Cygan to Cygan. A żółty to żółty. Między Wietkongiem, Chinolem, czy Koreańcem różnic nie wychwytyuję, ale że żółty widzę od razu”.

POLSKA. 17 kwietnia na portalu **O2**, będącym własnością Grupy Wirtualna Polska, pod artykułem zatytułowanym *Koronawirus. Emmanuel Macron: W Chinach wydarzyły się rzeczy, o których nie wiemy* pojawiło się wiele rasistowskich komentarzy i teorii spiskowych na temat Chin. Oto przykłady takich wpisów: „Wywalić chińczyków z Polski – natychmiast”, „Precz z żółtą zarazą”, „Trump bardzo dobrze zrobił, bo to WHO to zawsze mi jakieś podejrzone było, jednym słowem Chińczyków jest dużo, jest bardzo dużo, i znudziła im się rola niewolników, chcą jako populacja skośnooka zająć cały świat!!!” „Chiny 85% swojej produkcji wysyłają do Europy, są to rzeczy i produkty codziennego użytku. W tych artykułach już jest wirus, zatem Chiny chcą zawładnąć całym przemysłem na świecie, należy ich się bać, to są żółtki”, „Nie chcemy nic, co ma nalepkę Made in China. Zobaczmy, co żółci będą jeść” oraz „Przepowiednia «Żółta rasa zaleje cały świat». I załała. Na razie koronawirusem...”.

WARSZAWA. 17 kwietnia w rozmowie transmitowanej na portalu **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) publicysta dr **Marcin Masny** wygłosił teorie spiskowe na temat przyczyn powstania koronawirusa. Sugerował, że w celu jego wynalezienia „jakaś Cupola mafii [czyli kierownictwo mafii – dop. red.], która rezyduje pod bokiem Trumpa w Ameryce, a przedtem w ogóle rządziła Ameryką przez kilka pokoleń, że ta komisja zarządzająca tą wielką mafią, że się jakoś dogadała z Chińczykami”. Na koniec rozmowy prowadzonej przez **Krzysztofa Lecha Łukszę Masny** założył maseczkę z napisem „Pandemia to ściema” i powtórzył ten slogan na głos. Masny był między innymi współpracownikiem redakcji pisma „**Najwyższy Czas!**” **Janusza Korwin-Mikkego** i kandydatem w 2009 roku do Parlamentu Europejskiego z listy skrajnie prawicowej partii **Libertas**.

WARSZAWA. 18 kwietnia na falach **Polskiego Radia 24** podczas dyskusji dotyczącej rezolucji Parlamentu Europejskiego na temat walki z pandemią koronawirusa (w rezolucji skrytykowano też politykę rządów Polski i Węgier), dr **Artur Wróblewski**, amerykańista z Uczelni Łazarskiego, popisał się kuriozalnym słowotokiem zawierającym spiskowe teorie i skojarzenia: „Lobbying towarzysko-biznesowy, związany z polską opozycją, oni naciskają, aby zawsze po prostu potępiać Polskę [...]. To lobby jest związane z opozycją i jest wpływowo. [...] Istnieje lobby, czy to jest mit? Nie, to jest fakt. Mamy lobby na świecie, takie jak lobby prożydowskie, izraelskie [...], istnieje też wpływowo lobby homoseksualne w Brukseli czy w Waszyngtonie, gdzie różne sprawy można załatwić, jeśli jesteśmy częścią tego układu, no po prostu takie jest tutaj życie”. W dalszej części chaotycznej wypowiedzi Wróblewski zaatakował Światową Organizację Zdrowia za to, że podobnie jak Unia Europejska „nic nie robi” w sprawie koronawirusa (sic!), a jej dyrektor to „działacz marksistowski z lat osiemdziesiątych z Etiopii”, który „nie widzi problemów w Chinach czy na Białorusi, jeśli chodzi chociażby o chińskie rozprzestrzenianie się tego koronawirusa” (sic!). Prowadzący audycję **Jerzy Jachowicz** reagował z aprobatą na kuriozalne wypowiedzi w radiu publicznym.

RUDA ŚLĄSKA. 19 kwietnia (w rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim) **Kazimierz Płotkowski**, były przewodniczący Regionu Śląskiego partii Polska Razem Zjednoczona Prawica, zamieścił na **Twitterze** komentarz o treści antysemitowskiej: „Żydki na wszystkim umieją zrobić interes... może ten covid19 to nowy holoswindel [określenie to stanowi nawiązanie do antysemitowskiego stereotypu dotyczącego rzekomego czerpania korzyści z Holocaustu – dop. red.]”. Płotkowski w 2018 roku opublikował na Twitterze stwierdzenie, że „Żydzi to nie ludzie, to zwierzęta”. Wówczas po nagłośnieniu sprawy przez Stowarzyszenie „**NIGDY WIĘCEJ**” Jarosław Gowin, prezes Polska Razem, zapowiedział podjęcie postępowania karnego przez prokuraturę, ale, jak się wydaje, Płotkowski nie poniósł żadnych konsekwencji i w dalszym ciągu publikuje antysemitowskie komentarze.

WARSZAWA. 19 kwietnia na portalu **wpolityce.pl** pod artykułem Marka Budzisa pt. *Chińczycy do domu! Wraz z wychodzeniem z epidemii Covid-19 będziemy słyszeć to coraz częściej* pojawiło się wiele ksenofobicznych komentarzy i teorii spiskowych. Oto przykłady niektórych spośród nich: „Pogonić Chinoli i całą resztę bambusów, niech się kiszą u siebie i żrą te swoje wynalazki. Mazowsze to pewnie przez Wólkę Kosowską ma takie statystyki Covid-19”, „Epidemia chińska ujawniła, że komuniści i masoneria kierują się wspólnymi zamiarami ideologii nazistowskiej i interesami utylizacji ludzi starych. Mając swoich mocodawców w krajach, ich rękoma wykonują”, „Nie można ufać Chińczykom. To komuniści. Muszą zapłacić za wypuszczenie wirusa, śmierć ludzi, koszty leczenia i zapaść gospodarek poszczególnych krajów”, „Żółte kitajce z całego świata, do domu. Chinese go home”. Wpisy te pozostały bez żadnej reakcji ze strony administratorów portalu.

WARSZAWA. 19 kwietnia w rozmowie wyemitowanej na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) w serwisie **YouTube** prowadzący **Piotr Szlachtowicz** i goszczący w studiu **Marcin Dybowski** (wieloletni działacz i wydawca książek o charakterze ultrapravicowym, a w przeszłości właściciel antysemitycznej księgarni **Antyk** w Warszawie) wygłaszali teorie spiskowe na temat epidemii koronawirusa. Dybowski kwestionował zasadność rozporządzeń sanitarnych wprowadzonych w ostatnich tygodniach i stwierdził, że „tu nie chodzi o ratowanie naszej gospodarki, tylko chodzi o to, żeby została skruszona”. W tym kontekście mówił o powiązaniach „Zakonu Maltańskiego, którego członkiem jest przecież pan Szumowski [minister zdrowia – dop. red.], z Niemcami i z finansowaniem przez Niemcy Zakonu Maltańskiego”, w rezultacie czego „możemy mieć do czynienia z naciskami ze strony niemieckiej, żeby Polska jak najpóźniej zaczęła uruchamiać swoją gospodarkę”. Dybowski stwierdził również, że zdjęcie min. Szumowskiego z Matką Teresą z Kalkuty to fotomontaż (zostało opublikowane w internecie w połowie marca 2020 roku; wykonano je w 1997 roku, gdy Szumowski po ukończeniu studiów medycznych wyjechał do Kalkuty i był wolontariuszem w ośrodku dla chorych prowadzonym przez zgromadzenie zakonne). Dybowski przekonywał, że skoro Szumowski „był tak długi czas w Indiach, to może też jakieś tam są powiązania z Chinami”. Dalej rozwodził się o „chęci podboju przez Chiny całego świata”, o tym, że „Europa Zachodnia poddała się kapitałowi chińskiemu” i o „penetracji w Afryce ze strony kapitału chińskiego i partii komunistycznej chińskiej”. W dalszej części rozmowy oświadczył, że „WHO jest organizacją niebezpieczną, spenetrowaną przez Chiny, dowodzoną przez komunistę Etiopczyka”. Komentując działania polskiego rządu w związku z epidemią, Dybowski roztoczył kolejną wizję opartą na wyimaginowanym zagrożeniu, stwierdzając: „Nie chcę takiej sytuacji, w której mamy być wykupieni przez Chiny”. Zapowiadał, że Chiny „przejmą” Hiszpanię, Polska Chinom „w wianie niewolniczym przypadnie”, a w rezultacie w Europie „mają rządzić Niemcy, Rosja i Chiny”. W tym duchu Dybowski powtórzył słowa posła **Grzegorza Brauna** z **Konfederacji** o tym, że „grożą nam koszerne szczepionki”, wspominał przy tym o rzekomych planach depopulacji ze strony Billa Gatesa i ONZ-u. Nawoływał również do tego, aby nie nosić maseczek ochronnych: „Polacy, bądźcie dzielni i dajcie spokój z tym podporządkowaniem się”. Na początku audycji prowadzący Piotr Szlachtowicz zakwestionował istnienie koronawirusa. Obaj rozmówcy do tematu koronawirusa dołożyli też antysemityczny wątek rzekomych „roszczeń żydowskich” i tzw. ustawy nr 447 w USA.

WARSZAWA. 21 kwietnia poseł z ramienia **Konfederacji** i kandydat na urząd prezydenta RP **Krzysztof Bosak** podczas konferencji prasowej wygłosił kuriozalne twierdzenia na temat Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Nawoływał do wstrzymania przez Polskę płacenia składki na rzecz tej organizacji, koordynującej międzynarodowe wysiłki w walce z pandemią. W swoim wystąpieniu oświadczył między innymi: „W kontekście trwającej obecnie pandemii koronawirusa Światowa Organizacja Zdrowia stwierdziła, że upowszechnianie aborcji jest jednym ze sposobów, który uważa za właściwy do walki z pandemią koronawirusa”. Nazwał WHO organizacją „prześlągniętą do szpiku kości lewicą”. Wyśmiewał oskarżenia o rasizm przejawiający się w różnych krajach w kontekście pandemii, powiązał je z zamykaniem granic przed imigrantami przez Viktora Orbána i określił jako „amok politycznej poprawności”. Nagranie z wypowiedzią Bosaka zostało opublikowane na kanale Konfederacji na **YouTube**. Pod materiałem tym pojawiło się wiele antysemitycznych oraz nawołujących do przemocy komentarzy, na przykład: „Czas by przestać finansować WHO, Engelkingi, Grassy, Poliny i inne głupawe dojne krowy lewackie, które są antypolskie i działające na usługach marksistów, banksterów i szkodzą ludzkości”, „Polska zmienia się w Polin”, „WHO to mafia satanistyczna stworzona przez Rotschildów”, „Słysząc metalową rurkę w gotowości na lewactwo” oraz „WHO tak samo jak i ONZ jako organizacja zbrodnicza powinna zostać natychmiast zdelegalizowana, a jej członkowie wraz z rodzinami wymordowani w najbardziej brutalny sposób, aby czuli, że zdychają!!!”.

LUBLIN. Radykalnie prawicowa telewizja internetowa **Idź Pod Prąd** związana z ugrupowaniem **Ruch 11 Listopada** (znana między innymi z wieloletniego zatrudniania byłego kandydata na prezydenta **Mariana Kowalskiego**) regularnie nazywa wirus SARS-Cod-19 „chińską zarazą”. W audycji z 24 kwietnia przedstawiono rozpaczliwą wizję rzekomego planu wywozu polskiej żywności do Chin przez Rosję uzgodnionego przez PKP, co, zdaniem prowadzącego... doprowadzić ma do „głodu i drożyzny” w Polsce.

WARSZAWA. 24 kwietnia poseł **Janusz Korwin-Mikke (Konfederacja)**, w wywiadzie transmitowanym na **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) wygłaszał teorie spiskowe dotyczące koronawirusa. Przekonywał między innymi: „To nie jest w ogóle żadna pandemia, nic się nie dzieje. To jest histeria. Żyjemy w świecie rządzonym przez durniów, a te hieny, które robią na tym pieniądze, a tu maseczki sprzedają, a tu coś tam, rozbuchują tę histerię, żeby na tym zarobić”. Zdaniem posła Konfederacji rząd nie powinien podejmować żadnych działań związanych z walką z koronawirusem: „Tak samo jak była epidemia grypy Hong Kong w 1969 roku, rząd nie robił nic. Rzeczywiście umarło 25 tysięcy ludzi, a rząd słusznie nic nie robił, bo jakby zaczął coś robić, to by umarło nie 25, a 40 [tysięcy – dop. red.]”. W dalszej części wywiadu Korwin-Mikke wypowiedział ponadto szokujące stwierdzenia na temat Billa Gatesa i jego rzekomych ludobójczych zamiarów: „Oni chcą, żebyśmy nie umierali sami, tylko mamy być zabijani przez Gatesa, najlepiej w formie aborcji. On chce zrobić eugenikę, natomiast nie pozwala, żeby ludzie umarli ot tak, zwyczajnie. [...] Sam chce pozabijać ludzi do właściwej jego zdaniem ilości”.

WARSZAWA. 24 kwietnia ukazał się materiał promujący książkę dra **Stanisława Krajskiego** pt. **Masoneria polska 2020 (Wydawnictwo św. Tomasza z Akwinu)**, w której autor przedstawia spiskową wizję dziejów, przekonując, że to „masoneria jest odpowiedzialna za epidemię [koronawirusa dop. red.]”. W nagraniu reklamowym opublikowanym na **YouTube** na kanale księgarni internetowej **Multibobook** Krajski tak oto streszcza tezy, które zawarł w swojej książce: „Zacząłem ją pisać w 2019 i chciałem pokazać, jak wielkimi krokami zbliża się planowany przez masonów kryzys”. Oświadczył również, że koronawirus „został wykorzystany do zniszczenia w pierwszym rządzie małych i średnich przedsiębiorstw. [...] Jest to próba generalna, osłabienie wszystkich struktur przed wielkim krachem, o którym w tej książce piszę”. Wygłosił też kuriozalne stwierdzenia na temat Islandii: „Przetestowano [w niej – dop. red.] pewne rzeczy, które teraz się realizuje w Polsce od roku. To jest kraj o największym stężeniu masonów: jeden mason przypada tam na 100 mieszkańców”. W książce Krajskiego zawarte są również akcenty antysemityczne i ksenofobiczne. Oto wybrane tytuły rozdziałów i podrozdziałów: „Rothschildowie stają się faktycznymi władcami Wielkiej Brytanii (i nie tylko)”, „Atak Sorosa na Wielką Brytanię”, „Masoneria chciała zniszczyć Islandię. Czy w ten sam sposób chce zniszczyć Polskę”, „Masońskie wirusy w polskiej gospodarce i polityce”, „Masoński spisek i kolonizacja Polski”, „Ograniczenie populacji – masońskie plany zatrucia wody i żywności”, „Masoński plan zniszczenia do końca chrześcijaństwa: multi kulti”, „Argumenty stosowane przez masonerię za koniecznością zatrudniania w Polsce cudzoziemskich pracowników”, a nawet: „Masoneria, kabała i Olga Tokarczuk” [sic!].

WARSZAWA. 25 kwietnia w dyskusji o reperkusjach koronawirusa w kontekście zawieszenia i ewentualnego wznowienia rozgrywek Ekstraklasy na forum kibiców **Legii Warszawa** pojawiły się teorie spiskowe i wątki antysemityczne, na przykład: „normalnego kibica to cieszy, tylko że banda kodziarzy, lemingów i korpo mośków chcą ludziom obrzydzać życie. Nie zwracaj uwagi. Ci co minusują ludzi na prawo, krytykują i plują na nasz rząd to są opłacane pacholki gazety koszernej [obraźliwie o „Gazecie Wyborczej” – dop. red.], koncernu Axel Springer i innych wrogów narodu” czy: „Ja to mam gdzieś, bo jak mawiał Herbert – «z prądem płyną śmieci». Tu są czytelnicy tego

zdrajcy Miłosza, ale cóż... Ludzie Sorosa też tu działają. Wiesz. Efekt działania gazety koszernej i TVN-u". Niektóre z nich miały też charakter ksenofobiczny i zawierały radykalne hasła polityczne: „Za rudego Tuska też przecież z Polski wyjechało mnóstwo młodych osób i jakoś nikt z ówczesnego rządu się nimi nie zainteresował, żeby chociaż po części zatrzymać ich w Polsce. Najlepiej dla platfusów jakby wszyscy wyjechali, a w to miejsce ściągnęliby całe tabuny migrantów. Aha jak już pojedziesz w piz... to weź w bagażnik całą opozycję z Schetyną na czele. Zabierz mu tylko WIDELEC z kieszeni, jeśli wiesz co mam na myśli zaKODowany lemingu oglądający tvnSS24". Pojawiły się też wpisy z elementami homofobicznymi, na przykład „Ty jako młody żbik masz Covid w pompie i pewnie bez znaczenia dla ciebie jest, czy twoi rodzice, dziadkowie przeżyją czy też nie. «Gratuluję błyskotliwości!» Widzisz tęczowa alternatywa nie wszystkich kręci”.

WARSZAWA. 25 kwietnia poseł **Konfederacji Grzegorz Braun** w rozmowie z **Tomaszem Sommerem** (redaktorem naczelnym pisma „**Najwyższy Czas**”) pt. *Czy wypalą nam znak bestii?* opublikowanej na portalu **YouTube** snuł spiskowe teorie na temat koronawirusa, za dowód jego wcześniejszego przygotowywania uznając... filmy hollywoodzkie o katastrofach oraz konferencje ostrzegające przez epidemiemi organizowane między innymi przez Fundację Rockefellera. T. Sommer z kolei dostrzegał w filmach „prefiguracje rządu światowego”, zapytując: „może organy prawdziwej władzy, jak przewiduje się w teoriach spiskowych, dopiero się w jakiś sposób ujawnią?”, na co Braun oświadczył: „To się wszystko dziś aktualizuje, z jeszcze większym impetem i grozą. To sięga korzeniami nieludzkich teorii, których inkubatorem był protestantyzm. Trzeba to przypomnieć: maltuzjanizm, darwinizm, tego nie byłoby bez rewolucji Lutera i rewolucji łóż masonskich w XVIII wieku, na tym gruncie wyrosli i doszli do potęgi, do władzy, do rządu dusz i ciał osobnicy w rodzaju Billa Gatesa i mamy do czynienia z wojną, która toczy się na kilku planach. [...] Do Billa Gatesa doszłusowała ostatnio artystka estradowa Madonna. [...] Mówi się o poszukiwaniu szczepionki, a nie o poszukiwaniu lekarstwa na dolegliwości, które generuje ten pod wieloma względami problematyczny i legendarny wirus. [...] I u nas w kraju, i w świecie odzywają się niekwestionowani eksperci, oni podają w wątpliwość realność owego wirusa jako zjawiska w dziejach ludzkości i podają w wątpliwość realność pandemii. Nie mogę podać nazwiska, bo mój rozmówca zastrzegł sobie anonimowość w toku naszego wewnętrznego seminarium rady liderów Konfederacji [...], co do podstawowych faktów stwierdzić trzeba, że są one przedmiotem kontrowersji”. Dalej Braun przemawiał: „Siła projektów [...] kosmopolitycznych się urealnia. [...] Pytanie, kto kogo. [...] Amerykańska – użyjmy tego terminu fachowego, klasycznego – żydokomuna próbuje wykorzystać walkę z koronawirusem, aby się pozbyć Trumpa, który przecież dla sprawy żydowskiej w świecie wiele zrobił. [...] Tu by można wyliczać jego rodzinne parantele. [...] Globalistom totalniakom udało się wyegzekwować swoje zasady w większości państw na globie ziemskim”. Stwierdził ponadto: „Bill Gates zmierza do tego, aby każdy człowiek na kuli ziemskiej legitymizował się świadectwem koszerności [tak Braun nazywa świadectwo szczepień – dop. red.] i był monitorowany. [...] W Liechtensteinie ten program pilotażowy został już uruchomiony. [...] Mamy powrót do realiów, które w naszym świecie znane były ostatnio w latach 30. na sowieckiej Ukrainie, kiedy to przywrócono paszporty wewnętrzne. [...] Porównanie między nami a epoką stalinowską wypada na naszą niekorzyść, bo my na to wszystko godzimy się bez masowych rozstrzeliwań [...], bo nie wszyscy czują się poniżeni wzięciem za twarz, które się materializuje nakazem noszenia maseczek!”. W trakcie wywodu Brauna Sommer wtrącił następującą uwagę: „W dyskusji pojawiała się figura mająca 2000 lat historii o znaku bestii”, na co jego rozmówca odpowiedział: „Ależ oczywiście [...], niektórzy zwracali uwagę na to, że popularyzacja kodu paskowego to przedsiónek tego piekła, apokalipsy, ale teraz jest już zupełnie oczywiste, że te figury nie są na wyrost, że [...] teraz to się realizuje na naszych oczach [...], pewne programy pilotażowe zostały uruchomione już dawno, są ludzie, którzy dali sobie wszczepić, wmontować element elektroniczny, który pozwala na ich lokalizację. [...] Cała technologia już

istnieje, modus operandi jest gotowe, pod pretekstem walki z koronawirusem trwa etap rozwoju infrastruktury. [...] To nie przypadek, że w polskiej tarczy antywirusowej pojawiły się maszty 5G pod pretekstem walki z wirusem. [...] Elon Musk, kolejny jeździec apokalipsy obok Gatesa, Madonny i Marka Zuckerberga zapowiada wystrzeliwanie satelitów tysiącami, żeby nigdzie nie było miejsca, w którym Wielki Brat nie będzie nas miał na oku. [...] To nie jest żadna teoria spiskowa, hipoteza [...], to się dzieje na naszych oczach, *notabene* ruch wzmożony na niebie możesz obserwować każdego wieczora [...], możesz obserwować błyszczące światłem odbitym całe watahy obiektów latających prędkością kątową, która nie jest dostępna samolotom. [...] Polecam zerknąć w niebo w stronę Wielkiego Wozu, obserwowałem tam ruch w ostatnich dniach”.

WARSZAWA. 26 kwietnia publiczna stacja **TVP Info** wyemitowała program podważający wersję pochodzenia koronawirusa ustaloną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), uczestnicy audycji sugerowali rzekome wyprodukowanie wirusa w chińskim laboratorium. Jako autorytet w programie prowadzonym przez **Michała Rachonia** wystąpił **Joshua Philipp** przedstawiony jako amerykański dziennikarz śledczy redakcji „**Epoch Times**”, który twierdził, że jego wiedza „obala całą teorię” na ten temat. Nie poinformowano jednak polskich widzów o tym, że „Epoch Times” jest emanacją pochodzącego z Chin międzynarodowego ruchu Falun Gong, kojarzoną z amerykańskim zjawiskiem alt-right, wielokrotnie wspierającą teorie spiskowe (między innymi antyszczepionkowe) i działania skrajnej prawicy w Europie (na przykład w Niemczech tamtejsza filia „Epoch Times” znana jest z sympatii dla poglądów nacjonalistycznej partii **Alternatywa dla Niemiec – AfD**). Z „Epoch Times” związana jest też zamieszkała na Tajwanie Polka **Hanna Shen**, również wielokrotnie występująca w TVP Info i innych mediach polskich takich jak **Polskie Radio**, **TV Republika**, „**Gazeta Polska**”, **Radio Wnet** czy internetowa telewizja **Idź Pod Prąd** pastora **Pawła Chojeckiego**, lidera grupy religijnej pod nazwą **Kościół Nowego Przymierza**.

WARSZAWA. 26 kwietnia w serwisie **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) ukazała się audycja pt. *Chaos kontrolowany!? Chipy i szczepienia nadchodzą! Co z wyborami?*, w której prowadzący **Piotr Szlachtowicz** i goścący w studiu **Marcin Dybowski** (wieloletni działacz i wydawca książek o charakterze ultrapravicowym, a w przeszłości właściciel antysemickiej księgarni Antyk w Warszawie) propagowali teorie spiskowe na temat pandemii koronawirusa. Szlachtowicz na początku rozmowy wygłosił następujące twierdzenie: „Ludzie zaczynają widzieć, że tak naprawdę to chyba nie ma tej pandemii, ktoś ich naprawdę oszukał”, na co Dybowski odpowiedział: „Ktoś się na tych maseczkach, na szczepionkach wzbogaci, my będziemy sterroryzowani”. Podał też w wątpliwość samo istnienie koronawirusa: „gdyby był widzialny, to byśmy sami sobie od razu ocenili, na ile jest prawdziwy”. W dalszej części rozmowy Szlachtowicz zarysował taką oto wizję: „Już wiadomo, że będzie całe społeczeństwo obrączkowane. [...] Gdzie my idziemy? Jak się przed tym bronić?”. Dybowski odpowiedział w podobnym tonie: „Jeśli my się w tej chwili nie obronimy [...], to za chwilę będzie taka sytuacja, że ktoś stwierdzi na górze: No dobrze, to znaczy, że są tak rozmiękczeni, tak przestraszeni, że też wprowadźmy im bransoletki. Pomysł z bransoletkami pokazuje, że można to zrobić, o ile się styranizuje społeczeństwo”. I dalej lamentował: „Jesteśmy w tej chwili już rozbrojeni, nie jesteśmy tym mężnym, dawnym polskim narodem, z którym należało się liczyć”.

KRAKÓW. 27 kwietnia małopolska kurator oświaty **Barbara Nowak** opublikowała na swoim koncie na **Twitterze** komentarz, w którym sugerowała, że społeczność LGBT stanowi większe zagrożenie niż koronawirus: „Ostrzeżenia przed skutkami działalności ideologów gender, LGBTQ+ wciąż wiele osób, w tym polityków prawicowych, lekceważy. To, co nazywają oszołomstwem, na Zachodzie jest normą. Po wirusie się szybko pozbieramy, a po Gender?”. Nowak dołączyła do

swojego wpisu również grafikę (bez podania źródła), na której „operacja zmiany płci” (korekty płci u osób nieletnich) pogardliwie została nazwana „uszkodzeniem dzieci”.

KRAKÓW. 27 kwietnia świadek wydarzeń – znajoma poszkodowanych – opisała ksenofobiczne zachowania wymierzone w osoby pochodzenia azjatyckiego w ostatnich tygodniach. Na początku lutego pracownicy obsługi jednej z krakowskich restauracji wyprosili kilkoro gości, którzy mieli azjatyckie rysy twarzy. Byli to Chińczycy, którym towarzyszyła znajoma Polka. Obsługa nakazała im opuszczenie lokalu, ponieważ „mogą mieć wirusa i klienci czują się przez to niekomfortowo”. W marcu w jednym ze sklepów kobieta pochodząca z Japonii, która wybrała się z dzieckiem na zakupy, została opluta przez nieznaną jej kobietę. Świadkiem zajścia w sklepie był ochroniarz, ale nie podjął interwencji i odwrócił się plecami do poszkodowanej. Nie zareagował także nikt spośród pozostałych, licznie obecnych na miejscu zdarzenia klientów. Relacja została opublikowana na Twitterze w odpowiedzi na przestrzegający przed ksenofobią apel korespondenta Polskiego Radia w Chinach.

POLSKA. 27 kwietnia w tygodniku „Przegląd” (nr 18/2020) ukazał się artykuł na temat przejawów wrogości wobec osób pochodzących z Azji w związku z epidemią koronawirusa. Jak podano w tekście: „Wszystkie te zdarzenia miały miejsce krótko po tym, jak wirus dotarł do Polski, jeszcze przed wprowadzeniem przez rząd pierwszych obostrzeń”. Oto niektóre odnotowane incydenty:

– „W lutym byłem w McDonalddie, a grupa nastolatków zaczęła mnie nagrywać. Dobięgały mnie od ich stolika takie słowa jak «korona», «Chińczyk», a kiedy przechodziłem obok, zasłonili sobie twarze koszulkami, jakby zakładali maski, i zaczęli kaszleć. Gdy wychodziłem, usłyszałem głośne westchnienia ulgi. Innym razem w poczekalni u lekarza w kolejce do szczepienia dziewczynka zaczęła szeptać do mamy przestraszona: «Chińczyk, Chińczyk». Może skojarzyła, że skoro widzi Azjatę u lekarza, ma to związek z koronawirusem” (relacja Japończyka, który mieszka w Polsce od 13 lat),

– Mieszkającą w Poznaniu Chinkę zaczęło trzech nastolatków, którzy jeździli wokół niej na rowerach i udawali, że kaszlą. Później na ulicy opluł ją obcy mężczyzna,

– „Kiedyś jechałem autobusem na uczelnię, obok usiadła kobieta koło trzydziestki. Popatrzyła na mnie, po czym założyła maseczkę. Gapiła się tak uporczywie kilka minut bez przerwy, starałem się ją ignorować. Może chciała mnie zawstydzić i zmusić, żebym wysiadł? Nie zrobiłem tego. A ona wyciągnęła różaniec i zaczęła się modlić. Innym razem stanąłem w kolejce w supermarkecie. Nagle wokół mnie zaczęło się robić pusto, ludzie przenosili się do innych kolejek” (relacja studenta psychologii pochodzącego z Wietnamu),

– Pod koniec stycznia byłem z kolegą w pubie. Wtedy temat wirusa był daleko, nie myślałem o nim prawie wcale. Kilku facetów koło trzydziestki zagadało do mojego kolegi: «Czemu zadajesz się z jeb...ymi Chińczykami, oni przenoszą wirusa!». Odpowiedział im, że nie jestem z Chin, a oni na to: «Nieważne, Azjata to Azjata, wszyscy są tacy sami»” (relacja tego samego studenta psychologii pochodzącego z Wietnamu),

– „Robiłam zakupy w Rossmannie. [...] Kątem oka zauważyłam, że stojący obok facet wpatruje się we mnie, jakby był w szoku. Myślę sobie: czy ja coś robię nie tak? O co chodzi? A potem: no tak, koronawirus... W mediach codziennie tylko jeden temat: chiński wirus, wirus w Chinach, choroba w Chinach. Myślę więc, że ludzie, widząc Azjatę, od razu kojarzyli go jako osobę przenoszącą chorobę” (relacja kobiety pochodzącej z Wietnamu),

– „Raz w tramwaju podeszła do mnie taka gimbuska, 13-14 lat. Powiedziała: «K...wa Azjata!». Jak na nią spojrziałem, to sobie poszła. Według mnie te ataki wynikają z paniki w związku z wirusem” (relacja Koreańczyka, który mieszka w Polsce od 12 lat).

WARSZAWA. 28 kwietnia w serwisie **YouTube** na kanale **wRealu24** (telewizja internetowa) dr **Stanisław Krajski** przy okazji rozmowy o „masonerii w Kościele” wygłaszał ksenofobiczne

stwierdzenia związane z epidemią koronawirusa. W taki oto sposób przekonywał, że nie można zarazić się, przyjmując komunię: „Na zimno to można sprowadzić do absurdu, że w porządku łaski to jest ciało Chrystusa, ale w porządku natury to jest chleb, na chlebie może być wirus – to na tej zasadzie hostie niekonsekwentnie produkuje się w takich małych fabryczkach i tam mogą być Ukraińcy, chorzy na cholere, gruźlik albo ktoś z inną chorobą”. Krajski, nawiązując do swojej nowej książki pt. **Masoneria polska 2020 (Wydawnictwo św. Tomasza z Akwinu)**, w której snuje teorie spiskowe o „masońskim wirusie w Kościele i masońskiej piątej kolumnie w Kościele”, skrytykował też ograniczenie liczby wiernych podczas mszy: „Jak Bóg chce, żebyśmy byli zarażeni tu czy tam, to jest jego decyzja”.

WARSZAWA. 28 kwietnia na kanale **wRealu24** w serwisie **YouTube** emitowany był kolejny program dotyczący epidemii koronawirusa, który stał się pretekstem do prezentowania treści obraźliwych i antysemitycznych. Widzowie zachęceni do telefonowania do studia wygłaszali między innymi takie stwierdzenia: „Polacy są narodem zażydżonym, takim faryzejskim”, „Nie po to wygrali wybory, żeby Żydom nie oddać nieruchomości, znaczy darować. A jedynym sposobem jest pacyfikowanie Polaków, to znaczy zajęcie ich czymkolwiek, byleby tylko nie protestowali i dali sobie zrobić wszystko” (nawiązanie do rzekomych żydowskich roszczeń wysuwanych wobec Polski; to popularny motyw w antysemitycznej propagandzie skrajnej prawicy, pandemia ma rzekomo służyć odwróceniu od nich uwagi), „im z bunkru Mosadu zakomunikowano, co mają robić” (komentarz na temat rozporządzeń władz między innymi w sprawie epidemii). Prowadzący audycję **Piotr Szlachetnic** wyraził też ubolewanie, że właściciel samochodu, na którym widnieją antysemityczne hasła „Poland not Polin” oraz „Polska to nie Polin”, jest „ciągniany po sądach z racji swojego kampera” (auto to eksponowane było między innymi 27 stycznia 2019 roku na terenie Muzeum Auschwitz-Birkenau, w rocznicę wyzwolenia obozu. Dyrektor muzeum złożył wówczas zawiadomienie do prokuratury w sprawie nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych przez właściciela samochodu **Krzysztofa A.** 5 lipca 2019 roku decyzją Prokuratury Rejonowej-Kraków-Krowodrza postępowanie umorzono. Dyrektor muzeum złożył zażalenie na tę decyzję, ale zostało ono odrzucone 2 grudnia 2019 roku przez Sąd Rejonowy w Oświęcimiu).

POZNAŃ. 29 kwietnia użytkownik portalu Twitter opublikował zdjęcie dużego napisu, który pojawił się na murze w okolicy ronda Serbska nieopodal galerii handlowej Pestka ze słowami „Maseczki ochronne made in China? To jest wasz kapitalizm!” w towarzystwie krzyża celtyckiego – symbolu tzw. „białej rasy” stosowanego przez grupy skrajnie nacjonalistyczne. Łączenie haseł i symboli antykapitalistycznych i ksenofobicznych jest charakterystyczne dla radykalnych środowisk neofaszystowskich, między innymi tzw. **Autonomicznych Nacjonalistów**.

ŚWIDNIK. 29 kwietnia doszło do homofobicznego incydentu przy okazji akcji pomocy zorganizowanej na rzecz powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej przez działaczy Stowarzyszenia Marsz Równości w Lublinie. Przedstawiciele organizacji LGBT charytatywnie przekazali świdnickiemu ośrodkowi maseczki chroniące przed zakażeniem koronawirusem. Wręczyli je urzędnikom w obecności dziennikarzy, których poinformowali o swojej akcji. Gdy maseczki zostały rozdane, kierowniczka ośrodka **Małgorzata Mądry** niespodziewanie wycofała zgodę na publikację wizerunku w mediach i tym samym uniemożliwiła wykorzystanie zdjęć dokumentujących wsparcie ze strony działaczy LGBT. W wypowiedzi dla lokalnej prasy kierowniczka w sposób kuriozalny przedstawiła powody swojej decyzji: „Ja i fotografowani pracownicy byliśmy przekonani, że chodzi o pokazanie inicjatywy zakładu krawieckiego ze Świdnika”. Zaś na pytanie dziennikarki, czy gdyby wiedziała, kto dokładnie przyniesie maseczki, zgodziłaby się na ich przyjęcie, Małgorzata Mądry odpowiedziała: „Nie wiem, co byśmy zrobili”. Do tej sytuacji Stowarzyszenie Marsz Równości odniosło się na swoim facebookowym profilu:

„Tak wyglądają strefy wolne od LGBT w praktyce. Ważne żeby podkreślić – ośrodek nie miał problemu ze zdjęciem, od początku wiedzieli, z kim rozmawiają, a po godzinie zadzwoniła dyrektorka, wycofując zgodę na publikację i chcąc oddać maseczki”. Pod koniec marca 2019 roku Rada Powiatu w Świdniku przyjęła homofobiczną deklarację „Powiat Świdnicki wolny od ideologii LGBT”. Zakładała ona między innymi sprzeciw wobec „homopropagandy” (obraźliwy termin stosowany w odniesieniu do działań na rzecz praw i bezpieczeństwa mniejszości seksualnych).

WARSZAWA. 29 kwietnia na kanale **wRealu24** w serwisie **YouTube** ukazała się kolejna rozmowa, w której pojawiły się teorie spiskowe na temat pandemii koronawirusa, tym razem z podtekstem rasistowskim: *Szukujące INFO z Afryki ws. pandemii COVID-19? Jesteśmy świadkami globalnego kłamstwa?* Gościem tego programu, prowadzonego przez **Marcina Rolę**, był **Daniel Witowski**, działacz **Forum Młodych Prawa i Sprawiedliwości** oraz asystent posła **Tomasza Rzymkowskiego** (związane go z niedawna z **Ruchem Narodowym** i **Kukiz'15**). Gdy Witowski opowiadał o pobycie w Senegal, Rola zareagował na to następująco: „Mnie się kojarzy taka Afryka, totalne zacofanie, Murzyni latają bez butów, nie ma służby zdrowia, chodzą z tymi baniakami po wodę. Tam ta pandemia powinna się szerzyć i trupy ścielić gęsto”, w dalszej części rozmowy Rola snuł teorię spiskową: „Czy my nie jesteśmy świadkami raz: takiej medialnej pandemii strachu, dwa: takiego wielkiego, totalnego, ogólnoswiatowego kłamstwa?”. Witowski w odpowiedzi stwierdził: „Zacząłem się zastanawiać, czy ktoś może skorzystać na pandemii koronawirusa. Niechybnie wskazałbym właśnie Chiny. [...] Trzeba się zastanowić, jakie jest podejście chińskich władz. Otóż miliony ludzi, które mogłyby zginąć, to nie jest żadna wielka strata dla Chin. Jeżeli dotyka to osób starszych, to były to osoby, które korzystały ze świadczeń emerytalnych”.

MAJ 2020

WARSZAWA. 1 maja na kanale **wRealu24** w serwisie **YouTube** wyemitowana została audycja, w której zarówno prowadzący **Marcin Rola**, jak i jego rozmówca **Witold Rosowski** (działacz polonijny w USA, w 2019 roku kandydował do Sejmu z listy **Konfederacji Wolność i Niepodległość**) wygłaszali teorie spiskowe na temat pandemii koronawirusa. Rosowski powiedział: „Jeśli chodzi o samego wirusa, to [...] obie wersje, zarówno wersja, że został on specjalnie skonstruowany i wypuszczony na nas, żeby ktoś, kto to zrobił czy to finansuje, na tym zarobił – ta wersja jest tak samo uprawniona jak ta wersja, że ten wirus po prostu się wydostał poprzez nietoperza z tego laboratorium Wuhan [...]. Na koronawirusie przede wszystkim wzmocniły się te grupy, które dążą do rządu światowego. [...] Przeprowadzili taki poligon, jak to zrobić, żeby cała władza została skupiona w rękach jednej siły światowej. Przeprowadzili pewnego rodzaju ćwiczenie bojowe przy wykorzystaniu tego koronawirusa”. W swoim wywodzie Rosowski stwierdził również: „Najwięcej na tym koronawirusie zyskał deep state [jedna z najpopularniejszych teorii spiskowych, mówiąca o istnieniu tajnej władzy, która rządzi Stanami Zjednoczonymi i światem – dop. red.]. [...] Chodzi o doprowadzenie amerykańskiej gospodarki do ruiny po to, żeby wykosić Donalda Trumpa”.

WARSZAWA. 1 maja w audycji transmitowanej na kanale **wRealu24** (televizja internetowa) w serwisie **YouTube** piosenkarz i celebryta **Ivan Komarenko** (reprezentant Polski w konkursie Eurowizji w 2005 roku) wygłaszał teorie spiskowe na temat koronawirusa i firm farmaceutycznych. Stwierdził: „Cała ta przygoda, którą my teraz przeżywamy, była zaplanowana [...] przez firmy farmaceutyczne, między innymi WHO [sic!]”. Dodał też, że pojawienie się koronawirusa miało być na rękę branży farmaceutycznej: „W krótkim czasie farmaceuci zorientowali się, że mogą coś na tym dla siebie zyskać, więc zaczęli stwarzać wokół tego wielką pandemię strachu. Zwrócili się do rządu o dotacje, dofinansowanie. Rząd po krótkim czasie zorientował się, że rzeczywiście to nie

jest pandemia”. Zapytany przez prowadzącego audycję **Marcina Role** o to, czy Covid-19 to „globalne oszustwo”, odpowiedział twierdząco. Komarenko nawiązał też do tematu szczepionki na koronawirusa, zdecydowanie sprzeciwiając się jej wdrożeniu (gdy zostanie opracowana): „Znowu te nieszczęsne szczepionki, pod przymusem. Jak można wyszczepić cały naród, jak można zrobić taki eksperyment na całym narodzie?” (piosenkarz zaangażowany jest w działania ruchu antyszczepionkowego, między innymi pod koniec kwietnia 2020 roku poparł na swoim profilu na **Facebooku** stowarzyszenie **Stop NOP**, którego głównym celem jest zniesienie obowiązkowych szczepień dla dzieci). W trakcie rozmowy Komarenko oświadczył, że w nadchodzących wyborach prezydenckich będzie głosował na **Krzysztofa Bosaka z Konfederacji**.

POLSKA. W pierwszej połowie maja w internecie pojawiło się wiele obraźliwych komentarzy pod adresem Ślązaków i Niemców w związku z wysoką liczbą zakażeń koronawirusem w województwie śląskim w stosunku do pozostałych województw. Oto kilka przykładów wpisów zamieszczonych na **Twitterze**:

- „Bo zapewne jak to Ślązacy – nie przestrzegają higieny i zasad dezynfekcji, tak jak Niemcy i stąd taka zachorowalność jak w Niemczech”,
- „Górnośląskiej opcji proniemieckiej mi nie szkoda”,
- „Hanysy jak wiadomo nie lubią myć rąk ani w ogóle wody zbyt chętnie nie używają. Dlatego hanyski Śląsk choruje, a pobliskie wyższe kulturowo i cywilizacyjnie Zagłębie ma znikomą ilość przypadków”,
- „Otoczyć kordonem sanitarnym Śląsk, bo zacznie się druga fala zakażeń w całej Polsce. Dzisiaj widziałem w Krynicy Morskiej samochody ze śląską rejestracją, rozwłoką wirusa wszędzie”,
- „Zamknąć Śląsk!!! Czołgi na drogi wyjazdowe!!!”,
- „A nie prościej byłoby ich zbombardować?”,
- „Śląsk to nienormalność”.

WARSZAWA. 3 maja podczas audycji na temat epidemii koronawirusa nadawanej przez **Niezależną Polską Telewizję NPTV** na **YouTube Wojciech Olszański** (występujący pod pseudonimem **Aleksander Jabłonowski**) wykrzyczał groźby śmierci pod adresem widzów zwolenników szczepionek wraz z zapowiedzią wojny: „Znajdę cię i ci łeb odpier...lę bagnetem moim francuskim, ty skurw...lu! Bydlak, on się zaszczepi! Przez takich jak ty dojdzie do wojny domowej baranie, ty durniu ty, ja rozmawiam z policjantami, pytają: panie Wojtku, co mamy zrobić [...], do czego to dojdzie, ja mówię: będziemy się napier...ać, ja wam współczuję, panowie, bo będziecie musieli w waszym sumieniu wybrać, po czyjej stronie jesteście. I przez takiego gnoja, on się zaszczepi! Zaszczep się, zdychaj, tylko nie wołaj pomocy, ty wszo ludzka, ty mendo ludzka, ty się zaszczepisz! Jeszcze może doniesiesz na kogoś, kto się nie zaszczepił? Weź wsadź głowę w dupę Gatesa. [...] Nie damy się wsadzić do wagonu, zaplombować i wywieźć do obozów koncentracyjnych!”. W tej samej audycji Olszański agitował przeciwko tzw. ustawie 447 (chodzi o tzw. amerykańską ustawę nr 447, która w Polsce jest wykorzystywana przez zwolenników skrajnej prawicy jako pretekst do propagowania antysemickich teorii spiskowych). Olszański ubrany był w mundur z emblematami narodowymi i nacjonalistycznymi. Ten był zawodowy aktor (występował między innymi w Teatrze Narodowym, grał w filmach *Quo Vadis* i *Bitwa Warszawska 1920*) już od lat bezkarnie głosi treści rasistowskie, antysemickie i antyukraińskie na platformie YouTube.

WARSZAWA. 6 maja podczas wystąpienia w Sejmie poseł **Konfederacji Grzegorz Braun** groził śmiercią przez powieszenie ministrowi zdrowia Łukaszowi Szumowskiemu, odnosząc się do rozporządzeń sanitarnych wprowadzonych w ostatnich tygodniach w związku z epidemią koronawirusa. Braun nawoływał: „Wypuście naród z kwarantanny. Jeśli to teraz uczynicie, być może wykręcicie się jakoś sianem, być może nie wszyscy staną przed Trybunałem Stanu. Być może

pan minister Szumowski nie zostanie powieszony na latarni przy placu Trzech Krzyży przez lud Warszawy”. Przemówienie Brauna zostało przerwane przez marszałek Sejmu, a jego groźby potępione przez przedstawicieli innych klubów poselskich. Grzegorz Braun to działacz skrajnej prawicy, który szczególnie zaangażował się w głoszenie nienawistnych teorii spiskowych związanych z epidemią koronawirusa.

WARSZAWA. 7 maja na antenie internetowej telewizji **wRealu24** w serwisie **YouTube** prowadzący **Marcin Rola** oraz **Stanisław Michalkiewicz**, publicysta związany przez wiele lat z **Radiem Maryja**, wygłaszali teorie spiskowe na temat pandemii koronawirusa. Rola stwierdził, że „wiele osób po prostu uważa, że to jest jedna wielka pandemiczna ściema, która jest po to robiona, żeby zniszczyć państwa narodowe i ich gospodarkę”, na co Michalkiewicz odpowiedział: „Rządy przejmują władzę dyktatorską, ale przecież przy okazji realizowane są postulaty, które aż nie chce się wierzyć, żeby nie były wykalkulowane. [...] Cała ta sprawa jest przez kogoś zza kulis reżyserowana, bo widać wyraźnie, że epidemia się skończy wtedy, kiedy będzie trzeba”. Michalkiewicz przekonywał: „Proszę zwrócić uwagę, że epidemia sprawiła, że są realizowane wszystkie cele rewolucji komunistycznej, która się przewala przez Europę i Amerykę Północną”. Jako rzekomy motyw Michalkiewicz wskazał też walkę z Kościołem: „To jest bardzo duży, milowy krok na drodze rugowania z przestrzeni publicznej Kościoła katolickiego”. W trakcie audycji Michalkiewicz ponadto nazwał Roberta Biedronia, kandydata Lewicy na urząd prezydenta RP, „przywódcą polskich sodomitów”.

WARSZAWA. 7 maja poseł **Konfederacji Grzegorz Braun** w programie internetowej telewizji **wRealu24** w serwisie **YouTube** po raz kolejny wygłaszał spiskowe teorie na temat pandemii koronawirusa. Odniósł się on między innymi do kwestii rzekomych żydowskich roszczeń wobec Polski: „Jeśli państwo myślicie, że koronawirus anulował programowe wtrącanie się eurokołchozu w polskie sprawy, to byłaby to pomyłka. Jeśli ktoś sądzi, że koronawirus sprawił, że państwo i diaspora żydowska zapomniała o swoich najbezcenniejszych roszczeniach wobec Polaków, to pomyłka”. Nawiązując do swojej skandalicznej wypowiedzi w Sejmie (z 6 maja), w której groził powieszeniem ministrowi zdrowia Łukaszowi Szumowskiemu w związku z podejmowanymi działaniami sanitarnymi w sprawie koronawirusa, Braun ponownie stwierdził: „Życzliwie, uprzejmie przestrzegam, że takie rzeczy w historii się zdarzały i [...] sądzę, że [minister Szumowski – dop. red.] powinien się jak najszybciej znaleźć w miejscu bezpiecznym, najlepiej pod celą przy Rakowieckiej. Tam byśmy przynajmniej mogli być w miarę pewni, że doczeka chwili, w której będzie mógł stanąć nie tylko przed Trybunałem Stanu, ale też przed zwykłymi sądami”.

WARSZAWA. 8 maja piosenkarka **Edyta Górniak** wystąpiła w skrajnie prawicowej telewizji internetowej **wRealu24** (kanał na **YouTube**), znanej z rozpowszechniania treści antysemitycznych, ksenofobicznych i obraźliwych wobec mniejszości seksualnych, a także z promowania teorii spiskowych o koronawirusie. W rozmowie z prowadzącym **Marcinem Rolą** celebrytka wyjaśniała, z jakiego powodu sama skontaktowała się z telewizją **wRealu24**: „Chciałam podziękować redakcji za odwagę podejmowania trudnego wątku manipulacji globalnej oraz za tak wnikliwe analizy bieżących zagadnień. Jest to nieoceniona pomoc w podtrzymaniu rzeczywistej oceny sytuacji, a także w przebudzeniu i poszerzeniu naszej świadomości”. Dodała również, że w czasie epidemii: „Ten materiał, który zobaczyłam u państwa, potem obejrzałam kolejny i kolejny, on mnie bardzo umocnił w moich przeczuciach, w moich przekonaniach”. W trakcie wywiadu Górniak zapytana przez Rolę o epidemię, o to „czy ktoś globalnie za tym stoi?”, odpowiedziała: „Zdecydowanie, to nie jest przypadek to wszystko, co się dzieje”. Stwierdziła, że rzekomo stoją za tym „globaliści”. Piosenkarka zadeklarowała się też jako przeciwniczka szczepień na choroby zakaźne: „Jakiś jest cel w tym, żeby ludzi zastraszyć, myślę, że jest to związane z tym, żeby zrobić szczepienia przymusowe. [...] Dopóki żyję, nie dam się zaszczepić. Jeśli to będzie przymusowe, to przysięgam

państwu, że wolę odejść z tego świata, niż pozwolić komukolwiek wstrzyknąć w mój organizm cokolwiek, czego ja nie znam [...]. Ja nie pozwolę mojemu dziecku się zaszczepić ani sama się też nie zaszczepię i jeśli będzie to oznaczało zagładę na nas, to trudno”.

WARSZAWA. 8 maja w okolicy Dworca Centralnego doszło do zamieszek w trakcie ulicznego protestu przeciwko restrykcjom sanitarnym w okresie epidemii koronawirusa. Niektórzy przemawiający podczas demonstracji wygłaszali teorie spiskowe, na przykład: „To o 447 bitwa się toczy, my nawet nie mamy pojęcia, co zakulisowo nam szykują. Stawiają nas przeciwko sobie” (było to nawiązanie do tzw. amerykańskiej ustawy nr 447, która w Polsce jest fałszywie przedstawiana przez zwolenników skrajnej prawicy jako nakaz wypłaty rzekomych „roszczeń żydowskich”), „Na jesień Szumowski nam zaplanował dwie epidemie równoległe”, a także „Nie chcemy się szczepić! Wpier...lą nam igłę z chipem, gdzie wszystko o nas będzie wiadomo”. W niektórych wystąpieniach łączono także wątek koronawirusa z siecią 5G: „Zostały wstawione anteny 5G. [Kiedy będą uruchomione – dop. red.], ludzie będą padać jak muchy. A co wtedy zrobią? Powiedzą, że pandemia wróciła. [...] Wbiją się każdemu do domu i zaszczepią każdego człowieka, kto nawet się na to nie godzi”. Aktywny udział w tej manifestacji wzięli między innymi poseł **Konfederacji Grzegorz Braun** oraz **Piotr Rybak** (skazany za spalenie we Wrocławiu w 2015 roku kukły Żyda). Rybak wykrzykiwał przez megafon do policjantów: „Judasze!”.

TORUŃ. 9 maja na falach **Radia Maryja** jego dyrektor ks. **Tadeusz Rydzyk** zaprotestował przeciwko ograniczeniom sanitarnym związanym z epidemią koronawirusa, twierdząc: „To jest wyziębianie religijności. Zrobili wprost panikę, ludzie się przestraszyli. Mówili: nie wchodźcie do kościoła, tylko pięć osób. [...] Rozumiem, że trzeba zachować pewne przepisy higieniczne i zdrowie jest ważne, ale dla nas chrześcijan, katolików jest ważniejsze zdrowie ducha. My mamy życie wieczne”. Według teorii spiskowej zaprezentowanej przez dyrektora Radia Maryja „centrale antyewangelizacyjne korzystają z każdej okazji, by niszczyć wiarę i teraz też”. Rydzyk zaapelował również: „Obyśmy się w Polsce nie dali. Dla mnie było to nie do przyjęcia, dla mojej wiary, że kościoły zamykali, a sklepów nie zamykali. [...] Musimy sobie przemyśleć i zobaczyć, gdzie daliśmy się – za przeproszeniem – puścić w taki kanał zła”.

WARSZAWA. 9 maja **TVP Info** wyemitowało ponad 30-minutową rozmowę ze **Steve'em Bannonem**, idolem międzynarodowego ruchu skrajnej prawicy tzw. alt-right, oskarżanym m.in. o antysemityzm, byłym doradcą Donalda Trumpa (zdymisjonowanym po konflikcie z prezydentem). Prowadzący **Michał Rachoń** przedstawił Bannona słowami pełnymi zachwyty m.in.: „wspaniały dokumentalista i filmowiec, a także gospodarz jednego z najciekawszych projektów medialnych, jakie można śledzić w tej chwili na świecie, podcast War Room Pandemic”. Bannon przedstawił skrajnie zideologizowaną, spiskową teorię pandemii koronawirusa, posługując się retoryką militarną. Stwierdził m.in.: „Pełna odpowiedzialność za ten atak jest po stronie Chińskiej Partii Komunistycznej, [...] odpowiedzialność za tę straszliwą tragedię, która doprowadziła do śmierci ponad 200 tysięcy osób na całym świecie”. Zwracając się do polskich widzów, wykorzystał okazję do wskazania palcem kozła ofiarnego kryzysu gospodarczego: „Na pewno takie kraje jak Polska odczują te skutki przez kolejną dekadę co najmniej. Proszę pamiętać, że jeśli nie macie już pracy, jeżeli pracodawca mniej państwu płaci z uwagi na obecną sytuację, albo po prostu jesteście w gorszej sytuacji, to należy za to winić Chińską Partię Komunistyczną. To jest naprawdę poważna sprawa i chyba każdy przywódca w każdym kraju na świecie powinien posłuchać, kiedy zwierzchnik amerykańskich sił zbrojnych [tzn. prezydent – przyp. red.] mówi, że zostaliśmy zaatakowani niczym za czasów Pearl Harbour [zbrojna napaść Japonii na Stany Zjednoczone w 1941 r. - przyp.red.] i odpowiedzialni za to są Chińczycy”. Rachoń dopytywał: „Czy zatem zachodni świat jest na wojnie z Chinami?”, na co Bannon odpowiedział: „Chińska Partia

Komunistyczna jest w stanie wojny z Zachodem przez ostatnie 10 lat [...]. Naprawdę mroczne dni przed nami, [...] teraz przechodzą do wojny kinetycznej. [...] To było niczym zlecenie zabójstwa. Każda osoba, każda pielęgniarka, każdy lekarz, którzy umarli, oni umarli z winy Chińskiej Partii Komunistycznej”. Dodał również: „Ja nie wierzę w teorie spiskowe, ale nie wierzę w przypadki. [...] Światowa Organizacja Zdrowia jest współwinna. [...] Są w 100 procentach odpowiedzialni za każdą śmierć. [...] Pekin musi zapłacić, trzeba to wymusić”. Swoją teorię spiskową uzupełnił słowami: „Chińska Partia Komunistyczna wykupiła większość centrum w Londynie”. Następnie przyrównał współczesne władze Chin do **Hitlera** i **Mussoliniego**, z którymi konieczna jest konfrontacja: „To nasz cel, to nasze dzieło i przeznaczenie”. Dodał też z dumą: „Jestem populistą i ekonomicznym nacjonalistą”. Rachoń stwierdził, że podcasty Bannona pt. *War Room Pandemic* pełnią „dokładnie tę samą funkcję”, jaką w czasach zimnej wojny pełniło Radio Wolna Europa. Ani Bannon, ani Rachoń nie wspomnieli o zaniedbaniach administracji amerykańskiej i lekceważeniu koronawirusa, które przyczyniło się do tragicznej skali pandemii w USA.

LUBLIN. 15 maja w serwisie **YouTube** na kanale radykalnie prawicowej telewizji internetowej **Idź Pod Prąd** pastor **Paweł Chojecki** (lider grupy religijnej pod nazwą **Kościół Nowego Przymierza**) obraźliwie wypowiadał się na temat polskiego piłkarza Roberta Lewandowskiego przy okazji propagowania ksenofobicznych teorii spiskowych. W audycjach emitowanych na kanale **Idź Pod Prąd** koronawirus regularnie nazywany jest „chińską zarazą”, a Chińczycy – wbrew wiedzy naukowej – oskarżani są o celowe wyprodukowanie i rozpowszechnianie wirusa. Według szefa tej internetowej telewizji Pawła Chojeckiego „wojna z komunistami chińskimi nabiera realnych kształtów”. W tym kontekście Robert Lewandowski został zaatakowany za udział w reklamie popularnej chińskiej firmy produkującej telefony. Chojecki wezwał do bojkotu kapitana reprezentacji Polski przez innych sportowców i media: „To wstyd dla naszego czołowego piłkarza, w momencie, kiedy toczy się wojna na śmierć i życie ze zbrodniarzami, którzy mają krew na rękach ponad stu milionów [...], pan Lewandowski zgodził się być ambasadorem chińskich komunistów na całą Europę, to jest wstyd i hańba dla polskich sportowców, polski sportowiec nie powinien podać ręki panu Lewandowskiemu, polski dziennikarz nie powinien sobie zawracać głowy jego wypocinami”. W swojej wypowiedzi Chojecki nie wspomniął, że Robert i Anna Lewandowscy już w marcu tego roku przekazali milion euro na walkę z pandemią koronawirusa. W tej samej audycji z 15 maja zaatakowano także Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, prezydenta Andrzeja Dudę oraz papieża Franciszka, którego nazwano „poganinem, odprawiającym maoistyczne leninowskie gusła razem z komunistycznymi towarzyszami także z Chin”. Telewizja internetowa **Idź Pod Prąd** znana jest z zatrudniania byłego kandydata na prezydenta **Mariana Kowalskiego** (z którym rozstano się w atmosferze skandalu). Założyciel IPP pastor **Paweł Chojecki** jest wieloletnim działaczem politycznym ugrupowań radykalnej prawicy oraz wiceprezesem partii **Ruch 11 Listopada**.

LUBLIN. 18 maja w serwisie **YouTube** na kanale radykalnie prawicowej telewizji internetowej **Idź Pod Prąd** prowadząca **Eunika Chojecka** wraz ze swoim ojcem **Pawłem Chojeckim** (liderem grupy religijnej pod nazwą **Kościół Nowego Przymierza**) wygłaszali spiskowe teorie obarczające Chińczyków winą za rzekomo celowe stworzenie i roznoszenie koronawirusa. Podczas audycji **Paweł Chojecki** stwierdził, że „rząd komunistycznych Chin” dokonał „inwazji koronawirusem na cały świat przez oczywiste zarażanie Chińczyków i rozesłanie ich na cały świat”, podkreślił przy tym: „Chiny celowo zarażyły świat”. Także jego córka powtarzała tego rodzaju teorie: „Komunistyczne Chiny doprowadziły do pandemii koronawirusa na całym świecie”. W studiu obecny był również syn Chojeckiego, **Tymoteusz**, który powiedział: „Dzisiaj średnio rozgarnięty człowiek wie, że za koronawirusem stoją Chiny”.

W trakcie programu Paweł Chojecki obrażał też członków Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” oraz papieża Franciszka, mówiąc: to jest „czciciel pogańskich bożków. To jest człowiek, który twierdzi, że katolicy wierzą w tego samego Boga, co wyznawcy Mahometa, tak że to jest oszust duchowy”.

TORUŃ. 21 maja na antenie **TV Trwam** i **Radia Maryja** w audycji pt. **Rozmowy niedokończone: Za plecami koronawirusa** prowadzonej przez o. **Benedykta Cisonia**, radykalnie prawicowy działacz i publicysta **Wiktor Gadowski** przedstawił spiskową teorię powstania koronawirusa, twierdząc, że został on wyprodukowany w laboratorium w wyniku współpracy naukowców chińskich i amerykańskich. Twierdził, że Chińczycy zamieszkali w podwarszawskiej Wólce Kosowskiej ukrywają zgony, po cichu pozbywając się ciał, mówił drwiąco: „mieszka tam mnóstwo Chińczyków i nikt nie umiera?”. Podkreślił przy tym, że „pandemie w Europie wybuchły tam, gdzie są skupiska chińskiego biznesu” (informacja ta nie jest prawdziwa). Jednocześnie kwestionował potrzebę restrykcji sanitarnych wprowadzanych w związku z pandemią. Ks. Cisoń uzupełniał te wywody, dodając m.in.: „pojawiają się głosy, że koronawirus to wymysł firm ubezpieczeniowych, żeby zmarli starsi, żeby nie trzeba było utrzymywać ich. [...] Też chciałbym wrócić do tych teorii, które mówią, że koronawirus to szansa na zaszczepienie i zachipowanie całej ludzkości, czyli 7 miliardów osób i to jeszcze na koszt każdego obywatela czy państw, które będą zobowiązane szczepić i chipować”. W audycji wziął też udział ks. **Tadeusz Rydzyk**, w swojej wypowiedzi wspierając „demaskowanie Billa Gatesa” i „ostrzeżenie przed rządem światowym”, alarmował też: „centrale antyewangelizacyjne każdą okazję wykorzystują”. W tej samej audycji, trwającej ponad godzinę, Gadowski przedstawił widzom spiskową teorię znaną jako pizzagate, tzn. fałszywe oskarżenie rozpowszechniane przez skrajną prawicę w USA w roku 2016, według której krąg współpracowników Hilary Clinton miał stanowić gang pedofili odprawiający tajne obrzędy w podziemiach nowojorskiej pizzerii. Oskarżenia te były wielokrotnie zdyskredytowane, ale gość Radia Maryja i TV Trwam przedstawił je jako wiarygodne. Audycja została następnie opublikowana na stronie internetowej Radia Maryja oraz na kanale TV Trwam w serwisie **YouTube**.

Redakcja:

Rafał Pankowski, Anna Tatar, Jacek Dziegielewski

Dziękujemy za współpracę przy gromadzeniu informacji oraz opracowywaniu *Brunatnej Księgi* korespondentom Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” oraz przedstawicielom organizacji mniejszościowych – partnerom Stowarzyszenia.

Brunatna Księga stanowi dokumentację monitoringu przestępstw popełnionych przez neofaszystów i skrajną prawicę oraz zdarzeń na tle rasistowskim, ksenofobicznym, homofobicznym i aktów dyskryminacji. Jest prowadzona przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” nieprzerwanie od 1996 roku.

Inicjatorem i wieloletnim twórcą *Brunatnej Księgi* był śp. Marcin Kornak (ur. 1968 – zm. 2014), założyciel Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”.

Dane kontaktowe Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”:

tel.: 601 360 835

e-mail: redakcja@nigdywiecej.org

www.facebook.com/respect.diversity

www.nigdywiecej.org

www.twitter.com/StowNIGDYWIECEJ

Wersja raportu zaktualizowana do 22 maja 2020.